

А.К. Куліченко

АНГЛІЙСЬКА МОВА. ФОНЕТИКА

ЧАСТИНА II. ПРИГОЛОСНІ ФОНЕМИ

ПРАКТИКУМ

для самостійної роботи з дисципліни “Іноземна мова”
для студентів I курсу медичних і фармацевтичних факультетів

Запоріжжя
2017

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

А.К. Куліченко

АНГЛІЙСЬКА МОВА. **ФОНЕТИКА**

ЧАСТИНА II. **ПРИГОЛОСНІ ФОНЕМИ**

ПРАКТИКУМ

для самостійної роботи з дисципліни “Іноземна мова”
для студентів I курсу медичних і фармацевтичних факультетів

Запоріжжя
2017

УДК 81'243'342 (075.8)

K90

*Практикум рекомендовано до видання
Центральною Методичною Радою
Запорізького державного медичного університету
(протокол № 2 від 30 листопада 2017 р.)*

Рецензенти:

А.В. Сущенко - д. пед. н., професор, завідувач кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету (м. Запоріжжя).

С.Е. Лятуринська - к. пед. н., старший викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування Запорізького національного університету.

Автор-укладач:

А.К. Куліченко - к. пед. н., доцент кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Куліченко А.К.

K90

Англійська мова. Фонетика. Ч. II : Приголосні фонери : практикум для самостійної роботи з дисципліни “Іноземна мова” для студ. I курсу мед. і фармац. ф-тів. / авт.-уклад. А. К. Куліченко. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2017. – 104 с.

Практикум призначено для студентів I курсу медичних та фармацевтичних факультетів, як довідкове джерело про фонетичний аспект англійської мови, та практичний матеріал для опрацювання під час самостійної роботи студентів з дисципліни “Іноземна мова”.

УДК 81'243'342 (075.8)

© Куліченко А.К., 2017

© ЗДМУ, 2017

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Короткий глосарій	9
Органи мовлення людини.....	13
Алфавіт англійської мови	14
Фонетичні символи	15
ПРОРИВНІ (ЕКСПЛОЗИВНІ) ПРИГОЛОСНІ ФОНЕМИ	16
Unit 1. Фонема /p/	16
Unit 2. Фонема /b/	18
Unit 3. Фонема / t /	21
Unit 4. Фонема /d/	24
Unit 5. Фонема /k/	27
Unit 6. Фонема /g/	30
АФРИКАТИ	33
Unit 7. Фонема /tʃ/	33
Unit 8. Фонема /dʒ/	36
ЗІМКНЕНІ (НОСОВІ) СОНАНТИ.....	39
Unit 9. Фонема /m/	39
Unit 10. Фонема /n/	42
Unit 11. Фонема /ŋ/	44
ЩІЛИННІ (ФРИКАТИВНІ) ПРИГОЛОСНІ ФОНЕМИ	48
Unit 13. Фонема /v/	50
Unit 14. Фонема / θ /	53
Unit 15. Фонема / ð /	56
Unit 16. Фонема /s/	59
Unit 17. фонема /z/	62
Unit 18. Фонема /ʃ/	65
Unit 19. Фонема /ʒ/	67
Unit 20. Фонема /h/	70
Unit 21. Фонема /l/	73
Unit 22. Фонема /w/	76
Unit 23. Фонема /r/	78
Unit 24. Фонема /j/	81
Список використаних та рекомендованих джерел.....	85
Додатки.....	89

ПЕРЕДМОВА

Навчально-методичне видання є продовженням праці “Англійська мова. Фонетика : метод. рек. та практикум для самостійної роботи з дисципліни “Іноземна мова” для студ. I курсу мед. і фармац. ф-тів. Ч. 1. Голосні фонemi / уклад. А.К. Куліченко. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. – 90 с.”, що призначене допомогти студентам медичного університету у засвоєнні стандартної вимови англійських слів та речень. Виходячи з того, що англійська мова нині найпоширеніша у світі, таких варіантів вимови безліч. Їх особливості дають змогу визначити або впізнати звідки родом людина, який рівень її освіти та загальної культури.

За допомогою другої частини практикуму ми продовжуємо ознайомлювати студентів I курсу медичних та фармацевтичних факультетів із класичною британською вимовою, що є мало не еталоном для кожного іноземця, й навчити не тільки фонетично якісно представляти набуті знання, уміння та навички у штучному середовищі (на практичних заняттях), а й бути “своїми серед чужих” безпосередньо закордоном під час подорожей, науково-виробничих практик тощо.

Практикум складено відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик та типової програми навчальної дисципліни підготовки фахівців другого магістерського рівня вищої освіти “Іноземна мова” (англійська, німецька, французька) для спеціальностей “Медицина” та “Стоматологія”, яку розроблено на базі програми опорної кафедри латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького й затверджено заступником Міністра охорони здоров’я України О. Лінчевським 05.10.2016 р.; до програми з “Іноземної мови” для вищих медичних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації, яку складено на кафедрі іноземних мов Національного фармацевтичного університету для спеціальності “Фармація, промислова фармація” та типового навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 “Охорона здоров’я”

у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 226 “Фармація” освітньої кваліфікації “Магістр фармації”, затвердженого в.о. Міністра охорони здоров’я В. Шафранським 26.07.2016 р.

Оскільки у основних підручниках з іноземної мови для медичних університетів фонетичний аспект представлено доволі фрагментарно та побіжно, запропонований нами матеріал (короткий глосарій, теоретичні коментарі до приголосних фонем та спеціально підібрані вправи) допоможе студентам піднятися на кілька сходинок угору в досягненні достатнього рівня володіння англійською мовою, зокрема правильної вимови.

Як відомо, щоб досягнути успіху у вивченні іноземної мови, треба сумлінно працювати з перших днів навчання і займатися опануванням усіх мовних тонкощів систематично. Однак, в умовах скорочення аудиторних занять й збільшення годин для самостійної роботи, формування фонетичної компетенції у студентів вищих медичних навчальних закладів знаходиться на низькому рівні. Тому, з огляду на необхідність підвищення якості загальної підготовки студентів з іноземної мови ми радимо принаймні 24 години самостійної роботи витратити на те, що пропонуємо у цьому навчально-методичному виданні. Адже тільки свідома і старанна самостійна робота є запорукою отримання відмінних знань, умінь та навичок.

Матеріал для самостійного опрацювання поділяється на глосарій, алфавіт англійської мови, фонетичні символи, 24 коротких занять, присвячених приголосним фонемам та додатки, де можна ознайомитися з основними правилами читання у англійській мові. У виданні наведено ілюстрацію до розділу “Органи мовлення людини”, що, на наш погляд, допоможе краще опанувати теоретичний опис фонем.

У короткому глосарії розкрито основні фонетичні явища. У дужках подано англійські еквіваленти українських термінів.

У розділі “Алфавіт англійської мови” представлено букви англійської абетки з транскрипцією їх назв.

Розділ “Фонетичні символи” містить 44 англійські фонemi, які розподілено на блоки: голосні (vowels), дифтонги (diphthongs), приголосні (consonants). У кожному блоці є чинні символи на позначення фонem. Кожний символ проілюстровано за допомогою конкретного слова, що має відповідну фонему у своєму складі. Хоча в цьому практикумі ми розглядаємо тільки шелестівки, таблиця з графічними позначеннями фонem буде корисною при виконанні вправ на транскрибування (завдання № 1 кожної з 24 подач).

Необхідний для вивчення матеріал (опис приголосної фонemi) подано на початку подачі. Її практична частина вміщує фонетичні вправи, що розташовані за принципом “від простого до складного” – від читання окремих слів до діалогу. Вправи націлені на розвиток навичок аудіювання та говоріння і забезпечують як рецептивну, так і продуктивну практику, що підтверджує теоретичну основу, яка визначила зміст, структуру зазначеного практикуму та методику роботи – положення про характер продуктивних вмінь спеціалістів-нелігвістів в іноземній мові й умови їх становлення і розвитку.

Крім того, практикум супроводжується аудіододатком (компакт-дискom), де студенти знайдуть запис алфавіту англійської мови, таблицю з правильною вимовою фонem до розділу “Фонетичні символи”, діалоги та поезії (завдання № 5 кожної подачі), що значно полегшить процес самостійного опрацювання фонетичного матеріалу. У такий спосіб студент тренує вимову за допомогою зразка орієнтовної діяльності (ЗОД) – читанням діалогів та поезій носіями англійської мови (діалоги – Ponsonby M. *How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues* / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.; поезії – Лебединская Б.Я. *Практикум по английскому языку : английское произношение* / Б.Я. Лебединская. – М. : Астрель, 2005. – 176 с.; озвучує професор Портлендського державного університету Г. Сотник). Символ підкаже, коли потрібно використовувати аудіододаток.

У розділі “Додатки” подано основні правила читання англійських фонем відповідно до Рекомендацій щодо транслітерування літерами української абетки власних назв, поданих англійською, французькою, німецькою та італійською мовами, затверджених рішенням Колегії Державного департаменту інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України від 25.04.2001 р.

Самостійну роботу над засвоєнням фонетичного аспекту англійської мови рекомендуємо проводити у такій послідовності:

- уважно прочитати опис фонем та всі вправи подачі, яку було задано на самостійне опрацювання;
- після попереднього усного тренування відповідної фонем за описом у поєднанні з аудіосупроводом (файл Pronunciation Chart на компакт-диску) почати виконувати завдання № 1. Для цього потрібно спочатку вголос прочитати всі слова, потім до окремого зошита записати фонетичні відповідники цих слів;
- виконуючи завдання № 2–4, прочитати вголос пари слів (вправа № 2), речення (вправа № 3), скоромовки (вправа № 4) щонайменше 3 рази, з’ясувати через переклад значення незнайомих слів, словосполучень;
- прослухати аудіозапис до завдання № 5 (діалогу або поезії), з’ясувати через переклад значення незнайомих слів, словосполучень, прочитати діалог принаймні 3 рази, звертаючи увагу на фонему, яку представлено. У поодиноких випадках у завданні № 5 запропонована англомова поезія, що націлено на тренування певної приголосної фонем;
- завдання № 6 (5, де відсутні діалоги або поезії) запропоновано не в кожній подачі, воно розраховане на повторення, порівняння й тренування приголосних фонем. Цю вправу потрібно прочитати вголос щонайменше 2 рази, з’ясовуючи через переклад значення незнайомих слів та словосполучень;
- представити опрацьований самостійно матеріал викладачеві на консультації.

При розробці практикума для студентів І курсу медичних та фармацевтичних факультетів було використано такі джерела теоретичного та фактичного матеріалу: Колыхалова О.А. Учись говорить по-английски : фонетический практикум / О.А. Колыхалова, К.С. Махмурян. – М. : Владос, 2004. – 232 с.; 8. Лукина Н.Д. Фонетический вводно-коррективный курс английского языка / Н.Д. Лукина. – М. : Высшая школа, 1985. – 315 с. та ін. (див. список використаних та рекомендованих джерел).

Автор-укладач щиро вдячна Гаррі Сотнику (Garry Sotnik) – професору Портлендського державного університету (м. Портленд, штат Орегон, США) за поради та особисту підтримку під час створення цього практикума.

ГЛОСАРІЙ

Алофон (allophone) – звуковий варіант фонему, що реалізується в мовленні.

Альвеолярні фонему (alveolar) – приголосні фонему, що утворюються за допомогою язика та альвеол.

Артикуляція (articulation) – робота органів мови: губ, язика, м'якого піднебіння, голосових зв'язок.

Аспірація (aspiration) – приди́х, акустичний ефект, шум, видих повітря, що виникає під час вимови приголосної фонему.

Активні органи мовлення (active speech organs) – органи мовлення, що виконують головну роботу при творенні звуків і є рухомими. До них належать: язик, губи, нижня щелепа, м'яке піднебіння, язичок.

Асиміляція (assimilation) – уподібнення одних фонем іншим.

Африкати (africats) – складні нерозривні приголосні фонему, утворені внаслідок злиття двох звукових елементів – зімкненого (його називають також проривним) з наступним щілинним (його називають також фрикативним).

Втрата аспірації (loss of aspiration) – глухі вибухові /p/, /t/, /k/ втрачають аспірацію після приголосної /s/. Напр.: stop.

Втрата вибуху (loss of plosion) – проривні приголосні /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, /g/ втрачають вибух, якщо за ними слідує інша проривна або африкат /tʃ/, /dʒ/. Наприклад: a good – dog, ask – Kate, a dark – garden, do not – demand, the village – champion.

Голосна фонему, голосівка (vowel) – елемент людської мови, що утворюється за допомогою органів мовлення та голосу, під час його вимови повітряний струмінь вільно проходить через мовний канал.

Губні/зубні фонему (bilabial / labiodental) – приголосні фонему, під час утворення яких провідну роль відіграють зуби/губи.

Диграф (digraph) – буквосполучення з двох літер, що відповідає одній фонемі. Напр.: th – / θ / або / ð /, rh – /r/, ch – /k/, ck – /k/ тощо.

Задньоязикові фонему (velar) – приголосні фонему, що утворюються під час підняття задньої спинки язика до м'якого піднебіння.

Елізія (elision) – випадання кінцевої голосної фонему в слові перед початковою голосною наступного слова. Напр.: recei(p)t, dou(b)t.

Інтонація (intonation) – сукупність мелодики, ритму, темпу, інтенсивності, акцентних буд, тембру. Інтонація організовує мову фонетично, є засобом вираження різних синтаксичних значень і категорій, а також експресивного й емоційного забарвлення.

Лабіалізація (labialization) – 1. Заокруглення випнутих уперед губ (під час вимови деяких фонем). 2. Особливе забарвлення фонем унаслідок заокруглення випнутих уперед губ.

Ларингальні фонему (glottal) – приголосні фонему, що виникають в горлі.

Латеральний вибух (lateral plosion) – сонант /l/ з попередньою вибуховою альвеолярною фонемою вимовляється разом, не слід відривати кінчик язика від альвеол, не повинно бути голосної напівфонема між ними. Вибух альвеолярної приголосної відбувається під час вимови подальшого сонанта /l/. Сонант у подібних випадках стає складотвірним. Напр.: little, bottle, people.

Міжзубні фонему (interlingual) – приголосні фонему, що вимовляють під час знаходження кінчика язика між верхніми та нижніми зубами.

Міжнародний фонетичний алфавіт (International Phonetic Alphabet) – система знаків для запису транскрипції – фонетичного відображення особливостей творення звуків з усіх мов світу на основі латинського алфавіту.

Мовленнєвий апарат, мовленнєві органи (speech organs) – органи людини, які беруть участь у творенні фонем.

Мовленнєве дихання (speech breathing) – дихання у процесі мовлення.

Наголос (stress) – виділення голосом одного зі складів слова.

Носовий вибух (nasal plosion) – поєднання вибухових альвеолярних приголосних /t/, /d/ з наступними носовими сонантами /n/ або /m/ вимовляється разом. Вибух альвеолярної приголосної відбувається під час вимови подальшого сонанта /n/ або /m/. Напр.: pardon, garden.

Одзвінчення (vocalization) – заміна глухої приголосної фонемою парною їй дзвінкою у певних позиціях.

Оглушення (devocalization) – заміна дзвінкої приголосної фонемою парною їй глухою у слабкій позиції.

Палаталізація (palatalization) – пом'якшення приголосних, виникає під впливом слідуєчих за ними голосних фонем переднього ряду.

Палатальні фонему (palatal) – приголосні фонему, що утворюються під час підйому язика до верхнього піднебіння.

Пасивні органи мовлення (passive speech organs) – органи мовлення, що є нерухомими і виконують допоміжну функцію при творенні звуків. До них належать: зуби, альвеоли, тверде піднебіння, задня стінка зів, верхня щелепа, носова порожнина.

Приголосна фонему, шелестівка (consonant) – фонему, що твориться за допомогою голосу й шуму або тільки шуму.

Редуція (reduction) – значне ослаблення або втрата ненаголошених фонем під час їх вимови.

Склад (syllable) – це найменший відрізок мовлення, що складається з голосного, до якого можуть додатися один або кілька приголосних. Склад, що закінчується голосним звуком – відкритий (*open syllable*), приголосним – закритий (*closed syllable*).

Сонанти (sonants) – приголосні фонему, в яких тон переважає над шумом. Артикуляційно вони є приголосними, але за акустичними характеристиками вони наближені до голосних фонем. Це, зокрема, /w/, /l/, /m/, /n/, /r/.

Сполучна r (linking r) – якщо за словом, що закінчується на букву r слідує слово, що починається з голосної фонемі, то між цими словами звучить приголосна /r/. Якщо ці слова розділені паузою, то сполучна r зникає.

Транскрипція (transcription) – запис фонетичного звучання мови.

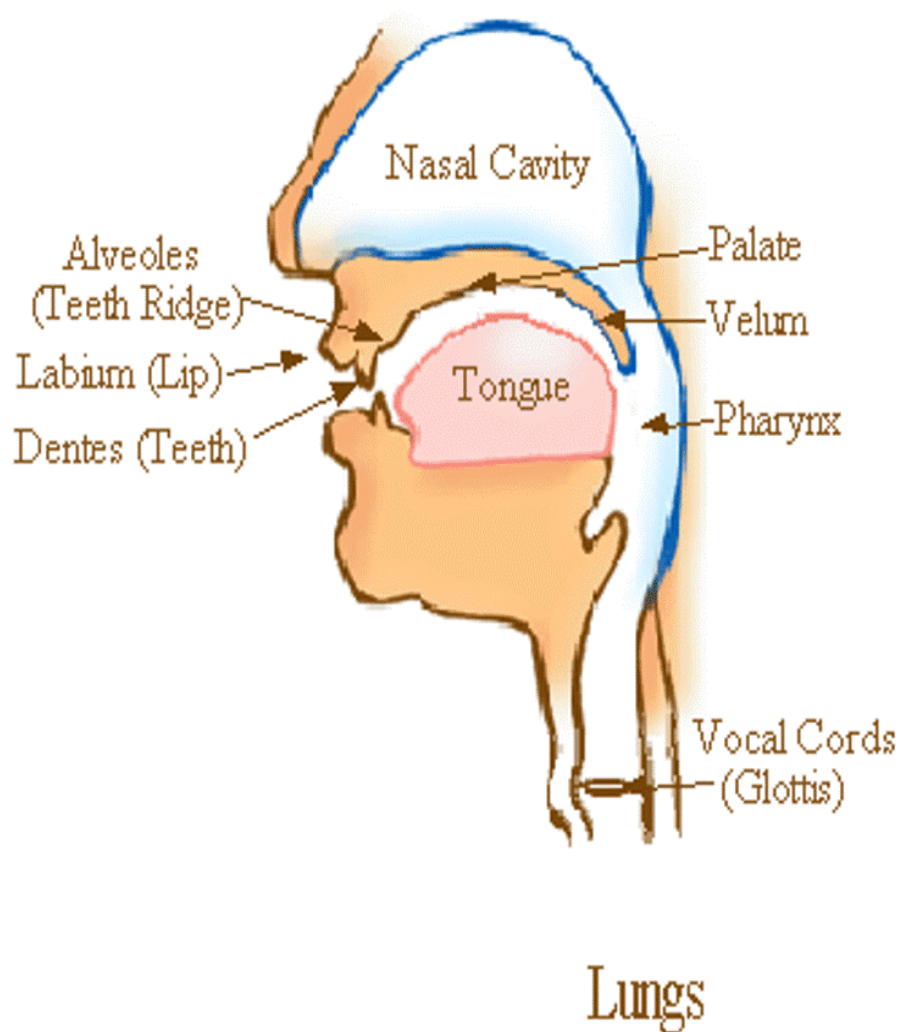
Фонема (phoneme) – найменша звукова одиниця мови, що слугує для творення і розрізнення слів та їх форм. Фонема як функціональна одиниця матеріалізується у звуках. Однак фонема і звук – це різні величини. Відмінність між ними полягає в тому, що:

- фонема – явище соціальне, є впізнаваною не залежно від особливостей її вимови окремими людьми;
- звук – явище індивідуальне;
- фонема – мовна одиниця;
- звук – мовленнєва одиниця;
- фонема – абстрактна одиниця;
- звук – конкретна одиниця;
- фонема – величина стала;
- звук – величина залежна.

Фонетика (Phonetics) – це розділ мовознавства, який вивчає звуковий склад мови. Фонетика досліджує звукову систему людської мови, умови творення звуків, їх роль у передачі людської думки, їх класифікацію, різні зміни та чергування.

Додаткова література: [3; 7; 12; 13].

ОРГАНИ МОВЛЕННЯ ЛЮДИНИ

- Alveoles (Teeth Ridge) – альвеоли;
- Labium (Lip) – губа;
- Dentes (Teeth) – зуби;
- Tongue – язик;
- Lungs – легені;
- Voca Cords (Glottis) – голосова щілина;
- Pharynx – зів, глотка;
- Velum – м'яке піднебіння;
- Palate – піднебіння;
- Nasal Cavity – носова порожнина.

АЛФАВІТ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Прослухайте англійський алфавіт (English Alphabet), повторіть його за дикторами.

A a / eɪ /

B b / biː /

C c / siː /

D d / diː /

E e / iː /

F f / ef /

G g / dʒiː /

H h / eɪtʃ /

I i / aɪ /

J j / dʒeɪ /

K k / keɪ /

L l / el /

M m / em /

N n / en /

O o / ɔʊ /

P p / piː /

Q q / kjuː /

R r / ɑː /

S s / es /

T t / tiː /

U u / juː /

V v / viː /

W w / ˈdʌbl ˈjuː /

X x / eks /

Y y / ɒaɪ /

Z z / zed /

ФОНЕТИЧНІ СИМВОЛИ

Натисніть на відповідну фонему й прослухайте, як вимовляють її носії англійської мови (Pronunciation Chart) та повторіть за ними.

VOWELS

/i:/	/ɪ/	/ɔ:/	/ɒ/	/u:/	/ʊ/
sleep	tip	your	not	boot	good

/ɑ:/	/ʌ/	/e/	/ə:/	/æ/	/ə/
car	cup	bed	her	cat	sister

DIPHTONGS

/eɪ/	/aɪ/	/ɔɪ/	/aʊ/	/ʊv/	/ɪz/
day	why	noise	down	go	beer

/ɛɜ/	/vɜ/
hair	tour

CONSONANTS

/tʃ/	/ð/	/dʒ/	/ŋ/	/ʃ/	/θ/
change	this	joke	song	ship	thing

/ʒ/	/r/	/v/	/b/	/n/	/m/
television	rat	vote	bin	not	my

/w/	/t/	/p/	/s/	/d/	/f/
wind	tall	pepper	sister	duck	father

/g/	/h/	/j/	/k/	/l/	/z/
gain	horse	jellow	cat	luck	zoo

ПРОРИВНІ (ЕКСПЛОЗИВНІ) ПРИГОЛОСНІ ФОНЕМИ

UNIT 1. ФОНЕМА /p/

Глуха губно-губна проривна тверда приголосна фонема. Під час вимови /p/ напружені і злегка розтягнуті губи щільно змикаються, а потім дуже швидко розмикаються з аспірацією. Аспірація зникає, коли перед /p/ є /s/ [2; 13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Peace, part, pair, post, pan, pond, pilot, puppy, happy, sloppy, poppy, pepper, flapper, keeping, speak, sport, spell, spade, spoon, spy, reap, lip, top, map, cup, tape, apt, except, stopped, hope, stop, open, happen, penny, please, place, plan, plant, plot, plural, proud, progress, present, practice, prize, prove, pneumonia, psalm, psychology, receipt, raspberry, cupboard, soup, floppy, puppy, coup, police, pope.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонему /p/.

a) pain – partial

pass – pound

pot – pay

put – pun

puce – puny

poor – post

Percy – parcel

b) payment – support

happen – halfpenny

uphill – upheaval

pepper – happy

champion – piony

presume – practical

pride – pretty

c) Spain – spiteful

sparkled – spurious

stamping – participate

whispered – tapestry

simple – couples

explore – explode

expect – explain

3. Прочитайте такі речення:

1. Practice makes perfect.
2. Present company excepted.
3. Keep up appearances.
4. Please, point my pencil.
5. The piano's past repair.
6. Pat is a perfect paragon.

7. Pete is as pleased as a Punch.
8. Percy's as proud as a peacock.
9. Polly is as plump as a partridge.
10. Peg's as pretty as a picture.
11. Stop playing Pantaloon.
12. They pulled Paul to pieces.
13. Pam popped up again.
14. It put poor Pete on the spot.
15. Don't pass the opportunity, Rupert.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. I'll have a proper cup of coffee from a proper copper coffee pot.
2. Peter Piper picked a peck of pickled pepper, a peck of pickled pepper Peter Piper picked. If Peter Piper picked a peck of pickled pepper, where is the peck of pickled pepper Peter Piper picked?
3. Pick a partner and practice passing, for if you pass proficiently, perhaps you'll play professionally.
4. People pledging plenty of pennies.
5. A pleasant place to place a plaice is a place where a plaice is pleased to be placed.
6. Please pay promptly.
7. Plain bun, plum bun, bun without plum.
8. If Pickford's packers packed a packet of crisps would the packet of crisps that Pickford's packers packed survive for two and a half years?
9. Pete's pa pete poked to the pea patch to pick a peck of peas for the poor pink pig in the pine hole pig-pen.
10. Picky people pick Peter Pan Peanut-Butter, 'tis the peanut-butter picky people pick.

5. Прослухайте діалог, звертаючи увагу на фонему /p/, та прочитайте його самостійно.

A Present for Penelope

Peter: Pass the pepper, will you, please, Percy, old chap?

Percy: Pepper? You're not proposing to put pepper on your porridge?

Peter: Shut up, Percy! Why do you always presume that I'm stupid?

Percy: Well, stop snapping and explain the purpose of the pepper pot.

Peter: It's perfectly simple. I want to compare our pepper pot with the pepper pot I've bought as a present for Penelope Popplewell.

Percy: A practical – but pretty expensive – present!

Peter: Well, she's a super person. I thought perhaps, if you happened to be passing the Post Office ... Could you possibly pop the parcel in the post?

Percy: Am I expected to pay the postage on this pepper pot for Penelope Popplewell?

Peter: Percy, you're impossible! I may be poor but I have my pride! Here's £1 for the postage.

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 2. ФОНЕМА /b/

Дзвінка губно-губна проривна тверда приголосна фонема. Під час вимови /b/ повітря виштовхується крізь голосовий тракт з легенів й проходить над центральною частиною язика [13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Beauty, boy, boom, bird, ball, best, boast, boat, ebb, cab, rib, sob, rub, lab, table, about, hobby, robin, member, sobbed, obtain, submit, submarine, bull, sublet, bread, bring, bride, broom, brown, bright, bed, bad, balloon, baby, balcony, blanket,

brother, bless, brandy, table, problem, trouble, climb, comb, thumb, debt, doubt, subtle, lobe, cable, symbol, tribe, bill, robe, bunny, bribe, blade, body, bingo, brow.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонем /p/ та /b/.

a) pill – bill

rapid – rabid

mopped – mobbed

played – blade

pooh – boo

simple – symbol

upper – rubber

nip – nib

b) pea – bee

par – bar

pay – bay

pie – buy

pig – big

pair – bear

peel – beer

pulp – bulb

c) pray – bray

prow – brow

prior – brier

prim – brim

pride – bride

prude – brood

price – Bryce

prayed – brade

3. Прочитайте такі речення:

1. The bride and bridegroom stumbled.
2. Bob is a bright boy.
3. Beauty will buy no beef.
4. A bird in the hand is worth two in the bush.
5. The blind leading the blind.
6. Bad is the best.
7. Bel has a bee in her bonnet.
8. Bab lives at the back of beyond.
9. Don't be a busybody, baby.
10. Bid good-bye to your baby-brother.
11. Bram broke the back of the business.
12. Bee is a bread-and-butter miss.
13. I'm bored by both, Beck and Bert.
14. Rob wishes not to seem but to be the best.
15. One beats the bush, another takes the bird.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. A big black bug bit a big black bear. A big black bear bit a big black bug.
2. The bear could not bear the boar. The boar thought a bear a bore.

3. How many berries could a bare berry carry, if a bare berry could carry berries?

4. Bill had a billboard and also a board bill. But the board bill bored Bill so that he sold the billboard to pay the board bill.

5. A box of biscuits, a box of mixed biscuits, and a biscuit mixer.

6. Betty Botter bought some butter but she said the butter's bitter. If I put it in my batter it will make my batter bitter. So, she bought some better butter, better than the bitter butter and she put it in her batter and her batter was not bitter. So 'twas good that Betty Botter bought some better butter.

7. A British builder built a building of brown bricks. A Bulgarian builder built a building of black bricks.

8. Big black bugs bleed blue black blood but baby black bugs bleed blue blood.

9. Betty's baby's name is Barby. Betty's Barby is a bad-bad boy. Baby Barby is a badbad baby. Betty bought a bright blue blanket for her baby-boy.

10. Bake big batches of brown blueberry bread.

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /b/, та прочитайте його самостійно.

Brandy in the Baby's Bottle.

Telephone rings. Brr Brr brr.

Bob: Bob Batterby.

Babs: Oh Bob, this is Babs. I'm baby-sitting for Betty and my brother Bill. I'm sorry to bother you but ...

Bob: What's the trouble? No problem's too big when Bob's on the job!

Babs: Oh stop being stupid, Bob. It's baby. I put her the balcony on a blanket with a biscuit to bite on and I think a bit of biscuit ... She can't breathe.

Bob: Bang her on the back, between the shoulder blades.

Babs: I've banged her till black and blue.

Bob: Try putting a bit of brandy in her bottle.

Babs: Brandy in the baby's bottle! Oh Bob!

Bob: Sorry, Babs. Sounds bad. I'd better bicycle over. Be with you before you can say 'bread and butter'.

Babs: Bless you, Bob. Bye – bye. Be quick!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 3. ФОНЕМА /t/

Глуха передньоязикова апікально-альвеолярна проривна тверда приголосна фонема. Під час вимови /t/ кінчик язика притиснутий не до верхніх зубів, а до альвеол (трошки вище верхніх зубів) та вимовляється з аспірацією. Аспірація зникає, коли перед /t/ є /s/ [2;13].

Вправи

1. Прочитайте та а транскрибуйте такі слова.

Tea, task, time, tame, town, tin, top, auntie, water, butter, writer, Esther, still, step, stand, star, steam, story, cat, foot, shut, hot, post, best, eight, that, toast, not, button, cotton, outmeal, utmost, little, bottle, cattle, last, least, most, put, great, tree, try, trim, true, attract, control, twin, twice, twelve, twenty, twig, attendance, steak, stomach, matter, taxation, right, white, start, atlas, shirt, metal, disturb, tide, night.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонему /t/.

a) cat – hat	b) talk – chalk	c) tall – small
pit – pet	ten – Ted	tell – tent
bit – but	sit – set	ticket – Kitty
net – get	tell – tent	street – meet
not – dot	after – water	soften – often
tap – ten	time – town	night – might
top – pot	rest – best	empty – tempted
cut – nut	stem – step	twelve – twenty

3. Прочитайте такі речення:

1. Tom's quite washed out.
2. Don't take it to the heart.
3. Mart is as true as steel.
4. Ted is a bit of a wet blanket.
5. You are telling pretty tall stories.
6. I don't like my tea too strong.
7. Put two and two together.
8. It went out of date.
9. Tess took Tim to task.
10. Toby still treats the matter lightly.
11. Tina, don't speak out of your turn.
12. Better the foot slip than the tongue trip.
13. Better late than dead on time.
14. If at first you don't succeed, try, try and try again.
15. Temptations are like tramps – let one in and he return with his friends.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Never trouble trouble till trouble troubles you, it only doubles trouble and troubles others too.
2. The two twenty-two train tour through the tunnel.
3. Tommy Tucker tried to tie Tammy's Turtles tie.
4. When a twister twisting would twist a twist, for twisting a twist three twists he will twist, but if one of the twists untwists from the twist, the twist untwisting untwists the twist.
5. Tall Tom had a tiny tool.
6. A Tudor who tooted the flute tried to tutor two tooters to toot. Said the two to the tutor, 'Is it harder to toot or to tutor two tooters to toot?'
7. Tie twine to three tree twigs.
8. Tie a knot, tie a knot. Tie a tight, tight knot. Tie a knot in the shape of a nought.

9. Two tiny tigers take two taxis to town.

10. Mr. Tongue Twister tried to train his tongue to twist and turn, and twit an twat, to learn the letter 'T'.

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /t/, та прочитайте його самостійно.

Waiting for Templetons

Tessa: What did you Templetons to get here, Martin?

Martin: Any time between 10 and 12.

Tessa: But it's after two! They're terribly late!

Martin: Why didn't you contact United Transport as I told you?

Tessa: Peter Thompson said that Templetons were better.

Martin: Tessa! Peter Thompson's a director of Templetons. Oh! Blast it! I've torn my trousers on the radiator!

Tessa: Oh Martin, do take care! ... Hadn't we better telephone?

Martin: I've tried. The telephone's not connected yet.

Tessa: And the water's still cut off. We can't just wait here all afternoon in an empty flat with no water and no telephone.

Martin: How uninvinning an empty flat is.

Tessa: And it seems tiny, too, now, doesn't it?

Martin: I'm tempted to take a taxi straight into town and stay the night in a hotel.

Tessa: How extravagant! But what a delightful thought!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

6. Прочитайте правильні дієслова в теперішньому та минулому часі, звертаючи увагу на закінчення у минулому часі з фонемою /t/.

a) stop – stopped	b) look – looked
polish – polished	like – liked
ask – asked	talk – talked
cook – cooked	work – worked
slip – slipped	watch – watched
finish – finished	walk – walked
grip – gripped	wish – wished
help – helped	discuss – discussed

UNIT 4. ФОНЕМА /d/

Дзвінка передньоязикова апікально-альвеолярна проривна тверда приголосна фонема. Під час вимови /d/ кінчик язика притиснутий не до верхніх зубів, а до альвеол (трошки вище верхніх зубів) [2].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Dog, duck, date, deed, dawn, don't, said, bad, odd, old, cold, paid, road, could, ready, leader, pudding, hidden, maiden, kidney, cradle, fiddle, ladle, meddle, middle, paddle, dwindle, dry, dream, draw, dwell, dwarf, Dwight, dozen, shadowy, adornment, dark, duty, down, head, hard, afraid, garden, badly, wardrobe, model, godless, brandy, grand, admiration, doll, dull, kind, date, daughter, don, dean, Wednesday, handsome.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонемі /t/ та /d/.

a) tie – die	b) try – dry	c) but – bud
too – do	tray – dray	bit – bid
tear – dear	true – drew	set – said
tour – dour	train – drain	seat – seed
toe – dough	trunk – drunk	late – laid

tower – dower	tread – dread	latter – ladder
tear – dare	trill – drill	putting – pudding
ton – done	tram – dram	heart – hard

3. Прочитайте такі речення:

1. Dad is a good driver.
2. The kid is as good as gold.
3. Beyond the shadow of a doubt.
4. The invalid is doing splendidly.
5. Dick had read himself stupid.
6. Dumb dogs are dangerous.
7. Whay good did that do, I wonder?
8. The dog-days seemed to have no end.
9. Dad couldn't deny that I'd made good.
10. Dolly is their adopted daughter.
11. Dell acted on Dan's advice.
12. Dave is in a definitely good mood.
13. All dressed up like a dog's dinner.
14. Never say die until you're dead.
15. Between the devil and the deep blue sea.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. How much dew does a dewdrop drop if dewdrops do drop dew? They do drop, they do as do dewdrops drop if dewdrops do drop dew.
2. If a doctor is doctoring a doctor, does the doctor doing the doctoring have to doctor the doctor the way the doctor being doctored wants to be doctored or does the doctor doctor the way he usually doctors?
3. Good blood, bad blood, good blood, bad blood, good blood, bad blood.
4. Two dozen double damask dinner napkins.
5. Sounding by sound is a sound method of sounding sounds.
6. Double bubble gum, bubbles double.

7. Dust is a disk's bad enemy.

8. If you understand, say 'Understand'. If you don't understand, say 'Don't understand'. But if you understand and say 'Don't understand'. How do I understand that you understand. Understand!?

9. What to do to die today at a minute or two to two. A terribly difficult thing to say and a harder thing to do.

10. Did Doug dig Dick's garden or did Dick dig Doug's garden?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /d/, прочитайте його самостійно.

All Dressed up for a Date with David

Donald: And what's my darling daughter doing all dressed up?

Deirdre: I've got date with David, Daddy. We're going to a dance at Dudley Head, with Dan and Ada Dodd.

Donald: David? Not that dreary lad who came to dinner on Friday and trod on the dog? Deirdre, he's dreadful!

Deirdre: Oh Daddy! He's divine! I adore him!

Donald: I found him dreadfully dull, I'm afraid. You know, that dress doesn't do anything for you, my dear. Dark red! Darling, it's so deadening, so dreadfully drab!

Deirdre: Oh Daddy! Why is everything I do dreadful these days? (*The front door-bell rings*). Oh, there's David! I must dash.

Donald: Is he driving? Don't let him drink. And don't forget, you said you'd be in bed by midnight.

Deirdre: Oh Daddy!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

6. Прочитайте правильні дієслова в теперішньому та минулому часі, звертаючи увагу на закінчення у минулому часі з фонемою /d/.

a) agree – agreed

allow – allowed

call – called

travel – travelled

need – needed

start – started

suggest – suggested

move – moved

b) use – used

wait – waited

want – wanted

open – opened

listen – listened

play – played

divide – divided

explain – explained

UNIT 5. ФОНЕМА /k/

Глуха задньоязикова велярна проривна тверда приголосна фонема. Під час вимови фонемі /k/ задня спинка язика торкається м'якого піднебіння, утворюючи повну перепону. Фонему вимовляють з аспірацією, що зникає, коли перед /k/ є /s/ [2; 13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Castle, key, cape, kite, cat, keep, account, drinking, liquor, commander, America, scar, school, sky, ski, score, dark, make, lock, oak, strike, traffic, doctor, black, bacon, picnic, magic, clear, clean, climb, cloud, clip, cry, crowd, cruel, cream, creed, quick, know, knock, knee, knife, cock, crow, duck, turk, occur, curly, curt, cure, curtain, concert, obscure, circus, café, coffee, cane, scandal, local, wrinkles.

2. Прочитайте подані пари слів.

a) cat – cut

keep – kid

cake – cane

b) take – make

bark – park

neck – back

c) taxi – six

accent – success

quick – quite

come – coin	clock – knock	quality – quantity
coat – card	ache – echo	quarter – conquer
cuckoo – cock	luck – duck	cheque – mosquito
cash – case	mock – lock	chaos – school
cape – kite	sky – ski	stomach – monarch

3. Прочитайте такі речення:

1. Frank kicks against the pricks.
2. Ken's as cold as a cucumber.
3. Kirk is the cock of the school.
4. Kay is like a walking dictionary.
5. Kim's coat could do with a clean.
6. Kiki cannot take a joke.
7. School keeps on till six o'clock.
8. Kit kept it quite dark.
9. Care killed a cat, not work.
10. So that accounts for the milk in the cocoanut.
11. If you agree to carry the calf, they'll make you carry the cow.
12. The pot calling the kettle back.
13. A cat may look at a king.
14. Cut your coat according to your cloth.
15. I can quickly kick a crooked Coca-Cola can.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Clean clams crammed in clean cans.
2. Can you can a can as a canner can can a can?
3. If Kantie can tie a tie and untie a tie, why can't I tie a tie and untie a tie like Kantie can.
4. Three crooked cripples went through Cripplegate, and through Cripplegate went three crooked cripples.

5. How many cookies could a good cook cook if a good cook could cook cookies? A good cook could cook as many cookies as a good cook who could cook cookies.

6. How many cans can a canner can if a canner can can cans? A canner can can as many cans as a canner can if a canner can can cans.

7. The cat crept into the crypt, crapped and crept out.

8. A proper cup of coffee from a proper copper coffee pot.

9. Knife and a fork bottle and a cork that is the way you spell New York. Chicken in the car and the car can go, that is the way you spell Chicago.

10. How much caramel can a canny canonball cram in a camel if a canny canonball can cram caramel in a camel?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /k/, та прочитайте його самостійно.

Cash in the Ice-CreamCarton

Colin: O.K., Mike. At six o'clock you take a taxi to the bank. Max will come out with the cash in a cream-coloured case ...

Mike: I'm to collect the cash?

Colin: Of course. Don't ask question. Just concentrate.

Mike: Colin, if they catch me I'll confess.

Colin: Keep quiet, can't you? At a quarter to six Coco will be parked at the corner of the Market Square.

Mike: I'll scream. I'm a coward. The kids at school ...

Colin: Pack the cash in the ice-cream carton in the back of the car and make your way as quick as you can back to the café.

Mike: Colin, I'm scared.

Colin: Oh crikey, Mick! You do make me sick!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 6. ФОНЕМА /g/

Дзвінка задньоязикова велярна проривна тверда приголосна фонема. Під час вимови фонему /g/ задня спинка язика торкається м'якого піднебіння, утворюючи повну перепону [2;13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Give, gay, go, give, get, gown, garden, dig, rig, wig, big, pig, fig, egg, bag, dog, frog, jog, begin, agree, exam, finger, longer, English, begged, rugby, ignore, dogma, Pygmalion, glad, glass, glare, glare, glow, glee, glue, grid, great, grand, grow, Greek, Gwen, Pugwash, degree, aghast, gate, hug, stag, plug, dogmatic, dragnet, dragon, fog, struggle, gate, gane, rug, organ, dog, good, guide, jug, game, gamble, God, grammar.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонему /k/ та /g/.

a) cap – gap	b) crow – glow	c) pick – pig
come – gum	crew – grew	doc – dog
core – gore	creed – greed	back – bag
code – goad	craft – graft	leack – league
kier – gear	crate – great	cockle – goggle
kay – gay	crab – grab	pecking – pegging
Kate – gate	cram – gram	lacking – lagging
Kyrle – girl	class – grass	ranckle – wrangle

3. Прочитайте такі речення:

1. All that glisters is not gold.
2. Go while the goings go.
3. One gets gripped.
4. Gary is a gay dog.
5. Gil's got the gift of the gab.
6. A good dog deserves a good bone.
7. Granny gets my goat.

8. Gordon's life is all game and glee.
9. Gregory is go-getter.
10. Go and teach your grandmother to suck eggs.
11. Don't kill goose that lays the golden eggs.
12. We agreed to go there together.
13. Peggy will gladly play the giddy goat.
14. Grig gave as good as he got.
15. Gert has a grudge against me.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Three grey geese in a green field grazing. Grey were the geese and green was the grazing.
2. Gobbling gorgoyles gobbled gobbling goblins.
3. Green glass globes glow greenly.
4. The great Greek grape growers grow great Greek grapes.
5. Gregory Gael gathered his great-grandchildren to give them a golf game on green grass of his garden. Guess if Gregory Gael's great-grandchildren got gay from the golf game on green grass of his garden!
6. A gazillion gigantic grapes gushed gradually giving gophers gooey guts.
7. How much ground could a grounghog grind if a groundhog could grind ground?
8. As he gobbled the cakes on his plate, the greedy ape said as he ate, the greener green grapes are, the keener keen apes are to gobble green grape cakes, they're great!
9. Grey goats graze on green grass growing in a gorge, grey geese graze on green grass growing in a garden. Which grass is greener: growing in the gorge or growing in the garden where the grey geese graze?
10. Grace Gordon got a grey garlic and green gherkins from a greengrocer to garnish a greasy grilled goose. Are the grey garlic and the green gherkins a good garnish for a greasy grilled goose?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /g/, та прочитайте його самостійно.

Eggs from the Greek Grocer

Gladys: Gran, I'm hungry. Can we go home?

Granny: Grumbling again, Gladys! A great big girl like you. Now take my grey bag and go and some eggs from the grocer, there's a good girl.

Gladys: But Gran ...

Granny: I'm going to send a telegram to your grandfather. Oh, give me my glasses before you go. In the green and gold grosgrain case.

Gladys: But Granny ...

Granny: Don't giggle, girl. I'm beginning to get angry. Go and get the eggs.

Gladys: But Gran, it's no good my going to the grocer. He's gone away. He goes back to Greece every August. He's Greek.

Granny: Gone to Greece? How disgraceful!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues. NY : Prentice-Hall International, 1998. 133 p.

6. Прочитайте пари слів, звертаючи увагу на фонемі /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, /g/.

a) pet – bat

rat – pat

add – at

pin – bin

tin – din

Tay – day

Pick – pig

Pop – bop

b) neck – pack

head – hat

bed – net

class – grass

tan – Dan

pay – bay

sack – sag

pin – pong

c) beck – bag

coast – ghost

angle – ankle

can – began

Kay – gay

kin – begin

rope – robe

post – boast

АФРИКАТИ

UNIT 7. ФОНЕМА /tʃ/

Глухий передньоязиковий альвеолярно-палатальний зімкнено-щілинний африкат. Ця фонема артикулюється передньою частиною язика за ясенним бугорком, а середня частина язика піднімається до твердого піднебіння [2].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Cheek, chart, child, choice, chill, chubby, future, culture, nature, orchard, lecture, mixture, watch, fetch, lunch, catch, ditch, much, question, teach, chain, Dutch, cheese, Charles, picture, which, match, chalk, cherry, chin, chocolate, kitchen, fortune, departure, channel, century, capture, rich, stitch, chuck, chicken, chill, adventure, venture, challenge, chance, chair, bench, branch, feature, capture, porch.

2. Прочитайте подані пари слів.

a) Charles – change	b) butcher – teacher	c) branch – lunch
choose – cheese	adventure – venture	much – touch
chips – chin	kitchen – merchant	switch – rich
child – children	suggestion – indigestion	match – catch
cheek – chain	mixture – picture	branch – porch
channel – challenge	question – Christian	watch – witch
chair – chairman	feature – nature	reach – pearch
Charlie – churlish	achievement – enchanting	brooch – crouch

3. Прочитайте такі речення:

1. Reach me the matches.
2. Don't catch a chill.
3. Such a charming child!
4. I watch and saw two chicken hatched.
5. Children are poor men's riches.

6. Fetch some chalk, Cheryl!
7. Here are two pictures which are a match.
8. Charlie doesn't know chalk from cheese.
9. Check your watch with the time signal.
10. Nothing much to choose between them.
11. I adore Dutch cheese.
12. This child's features are my own.
13. Chattie's wisdom matches her charm.
14. The years teach much which the days never know.
15. Catch as catch can.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Rhys watched Ross switch his Irish wristwatch for a Swiss wristwatch.
2. A thatcher of Thatchwood went to Thatchet a-thatching.
3. How much wood could Chuck Woods' woodchuck chuck, if Chuck Woods' woodchuck could and would chuck wood? If Chuck Woods' woodchuck could and would chuck wood, how much wood could and would Chuck Woods' woodchuck chuck? Chuck Woods' woodchuck would chuck, he would, as much as he could, and chuck as much wood as any woodchuck would, if a woodchuck could and would chuck wood.
4. I'll chew and chew until my jaws drop.
5. Out in the pasture the nature watcher watches the catcher. While the catcher watches the pitcher who pitches the balls. Whether the temperature's up or whether the temperature's down, the nature watcher, the catcher and the pitcher are always around. The pitcher pitches, the catcher catches and the watcher watches. So whether the temperature's rises or whether the temperature falls the nature watcher just watches the catcher who's watching the pitcher who's watching the balls.
6. A cheetah chases chancy in a chilly chine chinchillas, chipmucks and chaffinches. Which chase of the cheetah in the chilly chine is chancier: chinchillas, chipmucks or chaffinches?

7. A chinaman chaffers on the Change to cheapen china, a chandler chaffers on the Change to cheapen chandlery. If the chinaman didn't chaffer on the Change to cheapen china, would the chandler chaffer to cheapen chandlery?

8. A Chilean chess-player checks to a Chinese chess-player, the Chinese chess-player checkmates to the Chilean. If the Chilean chess-player didn't check to the Chinese, would the Chinese chess-player checkmate to the Chilean?

9. A charwoman chars a chamber with Chippendale furniture: a chimney, chairs, china, pictures and armchairs. If the chimney, chairs and china wasn't in Chippendale, would the charwoman char the chamber with furniture?

10. Chanters in a church chant cheerier than chanters in a chapel, chanters in the chapel chant chillier than in the church. If the chanters in the church didn't chant cheerier, would the chanters in the chapel chant chillier?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /tʃ/, та прочитайте його самостійно.

Life is a Question of Choice or Chance?

Charles: If you could recapture your childhood, Richard, would you change much?

Richard: Life is a sort of arch. Arrival to departure. You can't switch direction, Charles. Each century brings changes but actually, Nature doesn't change.

Charles: But you can reach different decisions. With television, you can choose which channel to watch, switch to another picture. You could catch a different train. Given the chance, Richard, would you change trains?

Richard: Life is a rich adventure and largely a question of chance. You don't choose your future as you choose a chocolate or a piece of cheese.

Charles: But, Richard, you do choose. You forge your own fortune – a butcher? a 'cellist? a teacher? a merchant? Each choice suggests a further choice – which tree, which branch, which twig?

Richard: Let's adjourn to the kitchen for chicken and chips. No choice for lunch, you see, Charles!

Charles: But you actually chose chicken and chips! Chops would have been much cheaper!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 8. ФОНЕМА /dʒ/

Дзвінкий передньоязиковий альвеолярно-палатальний зімкнено-щілинний африкат. Ця фонема артикулюється передньою частиною язика за ясенним бугорком, а середня частина язика піднімається до твердого піднебіння [2;13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Joy, joke, jar, jaw, jam, job, jest, judge, Jack, justice, just, John, journey, june, july, junior, Japan, jeep, juice, large, bridge, badge, edge, age, barge, agent, major, page, stage, subject, prodigy, energy, gentleman, grudge, marriage, geography, margin, German, generous, religion, procedure, pyjama, register, suggest, injection, syringe, imagine, soldier, pigeon, ridge, bridge, engine, exchange, orange, ledger.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонемі /tʃ/ та /dʒ/.

a) chin – gin	b) rich – ridge	c) choked – joked
chug – jug	etch – edge	cheered – jeered
char – jar	march – marge	larch – large
cheep – jeep	aitch – age	batch – badge
chest – jest	batch – badge	lunch – lunge
chike – joke	match – Madge	perches – purges
cheer – jeer	leech – liege	orchard – orgy

jaw – Joe

sandwich – cabbage

chance – change

3. Прочитайте такі речення:

1. Jim's just my age.
2. June is a prodigy of energy.
3. I'll do it just to oblige Joyce.
4. John arranged your journey to Japan.
5. Don't bear Joan a grudge because she misjudged you.
6. James joined the geography society.
7. Jo, please, make a margin on the left of the page.
8. Just imagine Jim leaning the German language.
9. Be just before you are generous.
10. Judge not, lest you be judged.
11. Don't jest with edged tools.
12. June marriages lucky.
13. Jos is a gentleman at large.
14. Meet John Jones junior.
15. Leisure and Pleasure General Stores. Can I help you?

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. John joined the group eating jam.
2. Jerry bought jeweler for Jane
3. Julia Jamestone will marry judge Jeffreys in June or July.
4. Can you imagine an imaginary menagerie manager imagining managing an imaginary menagerie?
5. Jean jellies ginger jam in June, Jess jellies ginger jam in July. If Jean didn't jelly ginger jam in June, could Jess jelly ginger jam in July?
6. Judy Jones jigs with Jim James, Jozy James jives with Job Jones. If Judy Jones didn't jig with Jim James, could Jozy James jive with Job Jones?
7. A German jockey gentles a Gipsy gee-gee, a Gipsy jockey gentles a German gee-gee. If the German jockey didn't gentle the Gipsy gee-gee, could the Gipsy jockey gentle the German gee-gee?

8. John changed a jug of juice to a jar of gin, Jane changed a jar of gin to a jug of juice. If John didn't change the jug of juice to the jar of gin, could Jane change the jar of gin to the jug of juice?

9. Jack's job is to jewel jewel-boxes with jasper, Jeff's job is to jewel jewel-cases with jet. If Jack's job wasn't to jewel jewel-boxes with jasper, could Jeff's job be to jewel jewel-cases with jet?

10. Orange jelly is in a jellous jar.

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /dʒ/, та прочитайте його самостійно.

George's Jaw

Dr Jones: Ah, George, jolly good. Just exchange your jacket and jeans for these pyjamas, while I jot down your injuries in my register. Age, religion, that's the usual procedure.

George: Well, Doctor Jones. I was just driving over the bridge on the edge of the village ...

Dr Jones: Half a jiffy. Let's adjourn to the surgery. I've got a large sandwich and a jar of orange juice in the fridge. Join me?

George: Jeepers! My indigestion ... and my jaw! I shan't manage ...

Dr Jones: A generous measure of gin – just the job!

George: It's my jaw, Doctor. I was on the bridge at the edge of the village. I was just adjusting the engine when this soldier jumped out of the hedge ...

Dr Jones: Imagine! He damaged your jaw. Did he? I suggest an injection into the joint. Just a jiffy. I'll change the syringe.

George: Oh jeepers! Gently, Dr Jones!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

ЗІМКНЕНІ (НОСОВІ) СОНАНТИ

UNIT 9. ФОНЕМА /m/

Губно-губний зімкнений носовий сонант. Близький до української /м/, але при вимові англійської фонемі губи змикаються щільніше й трохи розтягнуті [2].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Me, more, may, must, might, my, miss, mess, May, maid, mother, moon, him, hem, ham, hum, Tom, sum, seem, time, aim, room, home, smoke, smile, milk, moth, maim, murmur, mermaid, name, some, simmer, miner, mountain, maintain, man, men, most, woman, remembrance, matter, many, morning, number, enormous, mind, more, remarkable, mole, milk, mill, marriage, mark, mull, map, meadow, mint.

2. Прочитайте подані пари слів.

a) mid – mitt

mad – mat

milk – mickey

meal – mean

me – meet

miss – met

melt – meddle

mole – mode

b) home – Tom

murmur – mermaid

same – name

number – summer

time – mine

simmer – steamer

smoke – small

smart – smile

c) bloom – groom

bump – lamp

hem – him

sum – seem

thumb – team

room – zoom

maim – aim

ham – stem

3. Прочитайте такі речення:

1. Many and many a time.
2. Mike's a made man.
3. I'm your man, Monty.
4. You mustn't mind about me.

5. Minnie can't make up her mind.
6. Mamie makes much of me.
7. That seems to me most improbable.
8. Mrs Smith is a most remarkable woman.
9. Mart knows no more about them than the man in the moon.
10. Must mother make a mountain out of a molehill?
11. Just a moment, Mama.
12. If my memory serves me.
13. Miss, miss, little Miss, miss, when she misses, she misses like this.
14. Many men – many minds.
15. You might made my room.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Mummies make money.
2. Mommy made me eat my M&Ms.
3. The museum has many memorable monuments to the memory of some remarkablemembers of the Moslem community.
4. Mary Mac's mother's making Mary Mac marry me. My mother's making me marry Mary Mac. Will I always be so Merry when Mary's taking care of me? Will I always be so merry when I marry Mary Mac?
5. Meter maid Mary married manly Matthew Marcus Mayo, a moody male mailman moving mostly metered mail.
6. A mad maid mixed for a morning meal maize, milk, meat, mint, mash, merry, melon, mango, marrow, mutton and mustard. May the mad maid's mister get a malady?
7. A marine map-maker must mark on maps much more moles, mulls and marinas. A martial map-maker must mark on maps much more marshes, meadows and massives.
8. A merry miller mills millet at midday, a morose miller mills millet at midnight. If the merry miller didn't mill millet at midday, would the morose miller mill millet at midnight?

9. Mag's mum may make marmalade of mango, Mat's mum may make marmalade of melon. If Mag's mum may not make marmalade of mango, may Mat's mum make marmalade of melon?

10. A mighty mayor may miss a Monday morning meeting to meet most of Military Ministry's members. If the mayor doesn't meet the Military Ministry's members, may he miss the Monday morning meeting?

5. Прослушайте та прочитайте поезії, звертаючи увагу на фонему /m/, вивчіть їх напам'ять, зробіть художній переклад.

Traditional

God Made the Bees

God made the bees,
And the bees make honey,
Miller's man does all the work,
But the miller makes the money.

Bertha R. Hudelson

If Many Men Knew...

If many man knew
What many men know,
If many men went
Where many man go,
If many men did
What many men do,
The world would be better –
I think so, don't you?

Джерело:

Лебединская Б.Я. Практикум по английскому языку : английское произношение / Б.Я. Лебединская. – М. : Астрель, 2005. – 176 с.

UNIT 10. ФОНЕМА /n/

Передньоязиковий апікально-альвеолярний зімкнений носовий сонант. Під час вимови цієї фонемі кінчик язика притиснуто до альвеол, м'яке піднебіння опущено, повітря проходить через ніс [2;13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

No, now, near, knee, nor, know, in, on, sun, moon, send, learn, since, aunt, pence, science, ninth, tenth, panther, southern, northern, often, snow, noon, written, cotton, button, unreal, inroad, sunrise, richness, rain, shine, event, account, offence, genius, news, elephant, man, name, nanny, soon, need, mine, nine, nurse, nose, nice, niece, stone, friend, singer, number, drink, finger, dozen, money, bun, tan, Lynn, enough.

2. Прочитайте подані пари слів.

a) no – now	b) send – scent	c) in – inn
nine – never	inner – dinner	autumn – column
nobody – November	manner – scanner	solemn – condemn
name – nanny	honey – money	hymn – damn
nor – neither	singer – ginger	can – again
nice – niece	annul – unreal	boon – moon
nut – net	since – mince	melon – felon
near – need	shine – mine	condition – position

3. Прочитайте такі речення:

1. Rain or shine.
2. Nick is no genius.
3. I've been and gone and done it.
4. What's done cannot be undone.
5. You've found an elephant on the moon.
6. Nanny left no stone unturned.
7. One man, no man.

8. Don't run the man down.
9. I know Nanna by name only.
10. No sooner said than done.
11. In need men know their friends.
12. Money spent on the brain is never spent in vain.
13. There wasn't a single woman present.
14. Count up your money.
15. It's ten pounds seventy pence.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. What noise annoys an oyster most? A noisy noise annoys an oyster most.
2. I need not your needles, they are needless to me.
3. If you notice this notice, you will notice that this notice is not worth noticing.
4. Ninety-nine new-born babies need ninety-nine new napkins.
5. Ned nicknamed his nag Netty, Net nicknamed her nag Neddy. Is Ned's nag nicknamed Netty? Is Net's nag nicknamed Neddy?
6. Neither a neat knitter needs to knit by next November nine new knittings, no a neat needlewoman needs to needle by next November nine new neckties.
7. Ninety nice nestlings nestle in nine nests, nine nice nestlings nestled in ninety nests. If ninety nice nestlings didn't nestle in nine nests, would nine nice nestlings nestle in ninety nests?
8. Nat's nephew is naughtier than Nik's niece, Nik's nephew is naughtier than Nat's niece. If Nat's nephew wasn't naughtier than Nik's niece, would Nik's nephew be naughtier than Nik's niece?
9. Nanny Nancy never naps at nights at her nineteen, Nanny Nelly nid-nods at nights at her ninety. If Nanny Nancy napped at nights at her nineteen, would Nanny Nelly nid-nod at nights at her ninety?
10. Nine nice night nurses nursing nicely.

5. Прослухайте та прочитайте поезію, звертаючи увагу на фонему /n/, вивчіть її напам'ять, зробіть художній переклад.

William Blake

Night

The sun descending in the west,
The evening star does shine,
The birds are silent in their nest,
And I must seek for mine.
The moon like a flower,
In heaven's high bower,
With silent delight
Sits and smiles on the night.

Джерело:

Лебединская Б.Я. Практикум по английскому языку : английское произношение / Б.Я. Лебединская. – М. : Астрель, 2005. – 176 с.

6. Прочитайте пари слів, звертаючи увагу на фонему /m/ та /n/.

a) Martha – mother	b) nothing – neither	c) lamb – lamp
mouse – mouth	knees – niece	some – sun
mission – missing	navy – gnawing	simmer – sinner
moth – moss	know – now	name – maim
mess – myth	knew – news	miss – sneeze
miser – mesh	knife – night	money – honey
mud – mad	knock – nor	many – nanny
meet – mitt	not – nod	time – tiny

UNIT 11. ФОНЕМА /ŋ/

Задньоязиковий (велярний) зімкнений носовий сонант. Під час вимови цієї фонему задня спинка язика змикається з опущеним м'яким піднебінням, і

повітря проходить через носову порожнину. Також можна зробити вдих через ніс з широко відкритим ротом, потім вимовити фонему /ŋ/, видихаючи повітря через ніс [11].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Sing, young, sang, song, aung, sting, tongue, tong, fang, lungs, singing, ringing, banging, learning, talking, finger, strong, anger, English, jungle, think, uncle, anchor, monkey, ankle, thing, banger, mounting, singer, longing, wrong, morning, spring, among, tinkle, conquer, banquet, length, strength, anxious, Manx, finger, fishmonger, long, single, jungle, mango, tango, engage, kangaroo, Bengal, singular, fungus, ringer.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонему /n/ та /ŋ/.

a) win – wing	b) kin – king	c) stun – stung
ban – bang	pin – ping	ran – rung
thin – thing	fan – fang	Hun – hung
sin – sing	pan – pang	Lynn – ling
tan – tang	ton – tongue	clan – clang
bun – bung	sun – sung	gone – gong
dean – dong	banner – banger	mountain – mountaing
sin – sing	han – hang	fin – finger

3. Прочитайте такі речення:

1. Everything' s going wrong.
2. We're getting things moving.
3. Inga's poking and prying.
4. Saying and doing are two things.
5. Anything better than going on doing nothing.
6. No one like Dulkan for saying the wrong things.
7. You are fancying and imagining things.
8. I think uncle's keeping something back.
9. Inga's way of doing things is singular.
10. Spring is looking at the thing from the wrong angle.

11. A creaking door hangs long on its hinges.
12. Anything damaging in sitting and smoking?
13. Some Englishmen are murdering King's English.
14. The whole thing's being a roaring success.
15. Frank's anxious to start earning his living.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Oh, swing the king and swing the queen, oh, swing them round and round the green.
2. The ringing, swinging, singing singers sang winning songs.
3. Don't spring on the inner-spring this spring or there will be an offspring next spring.
4. The king would sing, about a ring that would go ding.
5. Mrs. King is bringing something pink for Mr. King to drink.
6. The English king is going to conquer Hungary, the Hungarian king is going to conquer England. If the English king wasn't going to conquer Hungary, would the Hungarian king be going to conquer England?
7. A single singer is walking along the bank singing a languishing song and bringing pink pinks for his darling. Is anything wrong with the single singer's song?
8. A young banker is thinking of giving a thanking banquet at Thanksgiving. Is the young banker thinking of something for drinking at the Thanksgiving banquet?
9. Uncle Frank being an angry hunks is dingdong looking among his belongings for a dinky bank of hanky-panky including rings, bangles, hangers, anklets and earrings.
10. An English banker is sinking clankingly a long anchor at the brink of Hong Kong among concourse of alongshore plankton including conchs, winkles, anglers and congers.

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /η/, та прочитайте його самостійно.

A King and a Song

Ingrid: There once was a king –

Mungo: King of England?

Ingrid: No. This king's kingdom was far-flung, stretching along the banks of every winding river, spreading into all the angles of the world.

Mungo: He must have been a very strong king. The strongest! Did everything belong to him?

Ingrid: Almost everything. One evening he was sitting on the bank of his longest river, watching the sun sink behind the weeping willows –

Mungo: And the nightingales calling from the darkening branches.

Ingrid: Only they weren't nightingales. They were two monks ringing a tinkling bell, singing a sad lingering song in a strange tongue no longer known among the younger subjects of his far-flung kingdom.

Mungo: It's beginning to be interesting. But I'm getting hungry. Can you bring me something to eat and drink, do you think, Ingrid?

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

6. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонemi /ŋ/, /ŋk/ та /ŋg/ .

a) think – thing

bank – bang

rink – ring

brink – bring

sink – sing

banger – banker

ink – ting

bunk – wrong

b) sunk – sung

rank – rang

winkling – winging

banking – banging

clanking – clanging

hanged – hanked

tongue – monk

anchor – spreading

c) tango – mango

angle – angry

single – singular

England – English

Hungary – hungry

mongrel – jungle

Bengal – engage

penguin – language

ЩІЛИННІ (ФРИКАТИВНІ) ПРИГОЛОСНІ ФОНЕМИ

UNIT 12. ФОНЕМА /f/

Глуха губно-зубна щілинна (фрикативна) приголосна фонема. Під час вимови цієї фонему нижню губу нещільно притиснуто до верхніх зубів [11].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Four, foe, far, few, first, fat, feel, off, life, half, self, safe, rough, enough, friend, from, front, afraid, fried, free, France, fair, foremost, form, fancy, fume, fork, fad, fool, front, fit, fiddle, fire, favour, fish, flesh, fowl, fault, off, life, trifle, perfection, ferry, father, freedom, flood, futile, frozen, comfort, beef, wife, roof, surf, laugh, soft, belief, face, floor, fine, free, oaf, ferry, proof, fast, afraid, different.

2. Прочитайте подані пари слів.

a) fat – fit	b) left – lift	c) enough – rough
fry – fly	puffed – after	loaf – leaf
few – fume	loft – left	gaffer – duffer
future – furious	life – wife	of – off
fail – fair	frog – flock	half – self
fool – full	frozen – freeze	roof – proof
forest – foremost	telephone – hyphen	laugh – tough
foot – feet	Philip – philosophy	stiff – puff

3. Прочитайте такі речення:

1. I'm afraid Flo is far from well.
2. Fan is full of fads and fancies.
3. Frad often frets and fumes.
4. Frank failed at the first go-off.
5. Fingers were made before forks.
6. Face front and listen carefully.

7. Fight fire with fire.
8. A fair field and no favour.
9. Floy is neither fish, flesh nor fowl.
10. I feel fit as a fiddle.
11. From the frying-pan into the fire.
12. A fault confessed is half forgiven.
13. Trifles make perfection, and perfection is no trifle.
14. Fay felt that for five years she'd been cut off from life.
15. Ford came off with flying colours.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Four furious friends fought for the phone.
2. Five frantic frogs fled from fifty fierce fishes.
3. Fancy that Fan is full of fads and fancies.
4. Five fit fishers shipped six thick fish dishes.
5. That fish has a fat fin, this fish is a fish that has a thinner fin than that fish.
6. Love's a feeling you feel when you feel you're going to feel the feeling you've never felt before.
7. There was a young fisher named Fisher who fished for a fish in a fissure.
8. The fish with a grin, pulled the fisherman in; now they're fishing the fissure for Fischer.
9. Frank's father followed a fox's footprints in a forest, Fred's father followed a ferret's footprints in a field, Phil's father followed a frog's footprints in a fen. Whose footprints finished by the fence?
10. The first flat is on the fifty-first floor, the fourth flat is on the fifty-fourth floor, the fifth flat is on the fifty-fifth floor. Which flat is furnished finer, in fact?

5. Прослухайте діалог, звертаючи увагу на фонему /f/, та прочитайте його самостійно.

A Fine, Flashy Fox Fur

Felicity: That's fine, flashy fox fur you've flung on the sofa, Daphne.

Daphne: Yes, I found it on Friday afternoon in Iffley Forest.

Felicity: But, Daphne! That's Fiona's fox fur-her fiftieth birthday gift from Freddie. You are awful! Fiona will be furious.

Daphne: Well, if Fiona left her fur in the forest ...

Felicity: Fiona leave her fabulous fox fur in the forest? Stuff and nonsense! You're a thief! Take it off!

Daphne: Felicity! What a fuss over a faded bit of fluff! Anyway, fancy Fiona in a fur! She's far too fat!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 13. ФОНЕМА /v/

Дзвінка губно-зубна щілинна (фрикативна) приголосна фонема. Під час вимови цієї фонему задню частину язика піднято до м'якого піднебіння, губи злегка округлені, але майже не висовуються вперед, нижня губа ніби прикушується верхніми зубами і швидко випинається вперед [2;11;13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Vast, verse, voice, vote, vow, vex, van, very, victory, view, Victor, velvet, vodka, vivid, violet, verse, vain, vine, vest, vowel, veil, vole, vat, hover, shaver, ever, travel, university, over, envious, advise, approve, wave, of, have, love, live, move,

leave, save, never, over, river, heavy, twelve, five, invitation, creative, November, anniversary, Valentine, overdo, caviar, believe, service, attractive, ivory, evening.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонему /f/ та /v/.

a) fine – vine	b) off – of	c) define – divine
fail – vale	safe – save	revert – reward
few – view	leaf – leave	infest – invest
fat – vat	half – halve	wafer – waver
fear – veer	serf – serve	reference – reverence
fairy – vary	staff – starve	offer – over
folly – volley	proof – prove	believe – belief
fan – van	surface – service	wife’s – wives

3. Прочитайте такі речення:

1. I’ve never lost the love of my job.
2. I’ve given Vic the best of advice.
3. They’ve never approved of Val.
4. Vivie’s the vaguest creature that ever lived.
5. I’ve never forgiven Vera.
6. I’ve moved heaven and earth.
7. I believed the very reverse is true.
8. Vest is my only surviving relative.
9. Vesuvius is an active volcano.
10. I’ve never taken to Viv very much.
11. Victor’s on active service in the Navy.
12. You’ve been overprotective of Viola.
13. Vanity of vanities, all is vanity.
14. If I say it over and over and over again, entually I’ll improve.
15. Victoria has an iron hand in a velvet glove.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам’ять.

1. Victor Van did it very well.
2. Victor’s friend Vincent rinsed his vests in vinegar.

3. Elizabeth has eleven elves in her elm tree.

4. The crow flew over the river with a lump of raw liver.

5. Vivian, Valerie, and Virginia verbally voiced vivid salvos.

6. A very versed valuer valued the value of the vanished Venetian vase in Vatican. Why did the very versed valuer value the value of the Venetian vase vanish from Vatican?

7. A village vet visits villagers in the vicinity to vaccinate village calves from a virulent virus. If the village vet didn't visit villagers in the vicinity, could he vaccinate the village calves from the virulent virus?

8. Vincent Voice vanquished Vivienne Vogue with very vivid verses in a velvet valentine. If did Vincent Voice versify his velleity in the velvet valentine to vanquish Vivienne Vogue?

9. A very virtuouse violinist vanned in a van to Vancouver a viatic valise with a viol, a viola and a violin. Was a venture for the very virtuouse violinist to van in the van the viatic valise with the viol, the viola and the violin?

10. A very venal vinedresser views a vast valley with vineries and vineyards to value the vintage. If the very venal vinedresser didn't view the vast valley, could he value the vintage of the vineries and vineyards?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /v/, та прочитайте його самостійно.

A Visit to Vladivostok

Oliver: Victor, have you ever been to Vladivostok?

Victor: Never. In fact, I haven't travelled than Liverpool.

Oliver: I've had an invitation from the University of Vladivostok to give a survey of my own creative verse.

Victor: How marvelous!

Oliver: Will my navy overcoat be heavy enough, I wonder? It's long-sleeved and reversible. And I've got a pair of velvet Levis – rather a vivid violet! Do you think they'll approve?

Victor: I should think the professors will view violet Levis with violent disapproval.
When do you leave?

Oliver: On the 7th of November.

Victor: I don't advice you to travel on the 7th. It's the anniversary of the Valentine Invasion. And for heaven's sake, Oliver, don't overdo the caviar.

Oliver: Victor, I do believe you're envious!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 14. ФОНЕМА /θ/

Глуха передньоязикова міжзубна щілинна (фрикативна) приголосна фонема. Під час вимови цієї фонемі кінчик язика трохи висовується за верхні зуби і притискається до них [2;11;13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Theme, thought, thing, thigh, thumb, thin, north, south, month, youth, truth, birth, fifth, hearth, length, faith, Ruth, Smith, three, throw, thread, threw, thrust, throng, theatre, thousand, thought, thread, throat, thirsty, ethics, method, athlete, bath, both, cloth, wreath, wealth, warmth, month, Thursday, together, thank, teeth, thirst, oath, thief, health, thick, thong, third, mirth, death, thrum,thane, thug, thud.

2. Прочитайте подані пари слів.

a) thrall – thread

b) tooth – faith

c) fourth – tenth

thin – think

math – kith

bath – earth

thumb – thump

length – strength

fifth – sixth

throat – throttle

birthday – arithmetic

youth – truth

thrift – thief

healthy – wealthy

south – mouth

three – thrust	both – cloth	teeth – tooth
thing – thrill	lethal – panther	depth – width
throw – thread	something – nothing	myth – mirth

3. Прочитайте такі речення:

1. When three Thursdays come together.
2. A thousand thanks to both you.
3. You've thrust the thing into my throat.
4. Theo threw the thing into his teeth.
5. Martha's like nothing on earth.
6. Kenneth and Arthur are as thick as thieves.
7. I have a thousand and one things to ask you.
8. They had to thread their way through the thick crowd.
9. Thea sees through things.
10. Timothy is within a hair's breadth of death.
11. Theodore thinks something of himself.
12. I must speak the truth and nothing but the truth.
13. Thorp likes to be in the thick of things.
14. Thornton's voice thrilled through the hall.
15. Thank you for nothing.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Theo thrust a thumb through two or three thick straw thatches.
2. Arthur Smith, a thick-set healthy athlete, sees three thieves throw a thong round Martha's throat and threaten to throttle her.
3. A thatcher of Thatchwood went to Thatchet a-thatching. Did a thatcher of Thatchwood go to Thatchet a-thatching? If a thatcher of Thatchwood went to Thatchet a-thatching, Where's the thatch-ing the thatcher of Thatchwood has thatched?
4. I thought a thought. But the thought I thought wasn't the thought I thought I thought. If the thought I thought I thought had been the thought I thought, I wouldn't have thought so much.

5. Elizabeth's birthday is on the third Thursday of this month.

6. Three thievish thieves thief thirty things, thirty thievish thieves thief three things. If three thieves didn't thief thirty things, would thirty thieves thief three things?

7. Three therapists threw three thermometers in three thick thickets of thorny thistle. Why did three therapists throw three thermometers in three thick thickets of thorny thistle?

8. Thirty-three thousand and thirty thinkers thought thirty-three thousand and thirty thoughts. Did thirty thousand and thirty-three thinkers think thirty thousand and thirty-three thoughts?

9. Three theatres thrill thirteen thousand of theatergoers by thirteen thousand thrilling thrillers on Thursdays. Did thirteen theatres thrill three thousand of theatergoers by three thousand thrilling thrillers on Thursdays?

10. The theme of thesis of theatrical theorists is theatre, the theme of thesis of theological theorists is the theology. If the theme of thesis of theatrical theorists was the theology, would the theme of thesis of theological theorists be theatre?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /θ/, та прочитайте його самостійно.

My Birthday's on Thursday

Ruth: It's my birthday on Thursday. My sixth birthday.

Arthur: My seventh birthday's on the 13th of next month. So I'm – let me think – 333 days older than you Ruth.

Ruth: Do you always put your thumb in your mouth when you're doing arithmetic, Arthur?

Arthur: My tooth's loose, Ruth. See? I like maths. I came fourth out of 33. My father's a mathematician.

Ruth: My father's an author. He writes for the theatre. We're very wealthy. When I'm 30 I'll have a thousand pounds.

Arthur: I'm going to be an Olympic athlete. I may be this but Mr Smith says I've got the strength of three. Watch me. I'll throw this thing the length of the path.

Ruth: Oh Arthur! You've thrown earth all over us both. I'm filthy! Now they'll make me have a bath!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 15. ФОНЕМА / ð /

Дзвінка передньоязикова міжзубна щілинна (фрикативна) приголосна фонема. Під час вимови цієї фонемі кінчик язика тро-хи висовується за верхні зуби і притискається до них, тільки шипіння доповнюється голосом [11].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

The, these, those, they, there, this, that, with, bathe, breathe, booth, smooth, clothe, either, neither, northern, southern, weather, rather, writhe, soothe, thine, thence, though, teethe, father, mother, brother, leather, weather, other, bother, heather, feather, tether, whether, together, heathen, rather, bather, lathe, thee, their, then, than, though, thus, gather, further, lather, smooth, together, within, them.

2. Прочитайте подані слова, звертаючи увагу на фонемі /θ/ та /ð/.

a) the third	b) the eleventh	c) thought that
the fourth	the twelfth	thank thee
the fifth	the thirteenth	thick feather
the sixth	the fourteenth	think then
the seventh	the fifteenth	thin either
the eighth	the sixteenth	Smiths themselves
the ninth	the seventeenth	seventh farthing

the tenth

the thirtieth

sympathetic mother

3. Прочитайте такі речення:

1. That's neither here nor there.
2. There's nothing like leather.
3. I'd do anything rather than that.
4. I don't wish them other than they are.
5. You never know with the weather.
6. They couldn't tell one brother from the other.
7. That means nothing other than the usual thing.
8. Then there is that brother of mine.
9. There's no one there, neither mother nor father.
10. One law for the rich, another for the poor.
11. They were gathered to their fathers.
12. The Smiths keep themselves to themselves.
13. This film is no worse than the others.
14. These are the things that matter.
15. The less men think the more they talk.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. The bathers have left their clothes on the other bank of the river.
2. 'This' is used for one thing near,
'That' means one thing over there,
'These' and 'those' mean two or more,
'Those' are far and 'these' are near.
3. Smooth breathing is rather soothing.
4. Those toes aren't these toes. These teas aren't those teas.
5. There those thousand thinkers were thinking where did those other three thieves go through.
6. These brothers bathe with those brothers, those brothers bathe with these brothers. If these brothers didn't bathe with those brothers, would those brothers bathe with these brothers?

7. This leather's smoother than that leather, that leather's smoother than this leather. If this leather wasn't smoother than that leather, would that leather be smoother than this leather?

8. This brother's together with that brother, that brother's together with this brother. If this brother wasn't together with that brother, would that brother be together with this brother?

9. These clothes are rather for the southern weather, those clothes are rather for the northern weather. If these clothes weren't rather for the southern weather, would those clothes be rather for the northern weather?

10. These brothers gather with their mother, those brothers gather with their father. If these brothers didn't gather with their mother, would those brothers gather with their father?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /ð/, та прочитайте його самостійно.

I'd Rather Be a Mother Than a Father

Father: Where are the others?

Mother: They've gone bathing. Heather and her brother called for them.

Father: Heather Feather?

Mother: No. The other Heather – Heather Mather. I told them to stay together, and not to go further than Northern Cove.

Father: Why didn't you go with them?

Mother: I'd rather get on with the ironing without them.

Father: In this weather? There's a southerly breeze. One can hardly breathe indoors.

Mother: Go and have a bathe, then.

Father: Another bathe? I can't be bothered. I'll go with you, though.

Mother: But all these clothes ... who'd be a mother!

Father: I'd rather be a mother than a father! All those hungry mouths!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

6. Прочитайте пари слів (слова), звертаючи увагу на фонему /ð/ та /d/.

a) they – day	b) read – wreathe	c) bathed
their – dare	ladder – lather	loathed
though – dough	seed – seethe	clothed
those – dose	bade – bathe	mouthed
thy – die	odes – oaths	writhed
thee – dee	side – scythe	soothed
thence – dense	Ida – either	wreathed
thus – does	ride – writhe	smoothed

UNIT 16. ФОНЕМА /s/

Глуха передньоязикова зубна щілинна (фрикативна) приголосна фонема. Під час вимови цієї фонему кінчик язика піднятий в напрямі до альвеол, передня спинка язика утворює прохід для повітря у вигляді жолобка або круглої щілини [2;11;13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Same, Saturday, Sunday, September, say, second, side, since, sleep, slow, small, some, son, sister, soon, sun, almost, beside, close, last, listen, message, use, see, sea, so, say, sit, send, this, tense, miss, pass, puss, sense, sweet, sweater, swim, swallow, swine, switch, Sue, seal, lacy, fussy, sip, seem, soft, Sam, yes, glass, skin, scan, nice, city, cinema, scene, scent, science, sick, sinner, perhaps, agency, fancy.

2. Прочитайте подані пари слів.

a) rice – rise	b) last – fast	c) agency – fancy
-----------------------	-----------------------	--------------------------

loose – lose	sweet – swim	message – massage
race – raise	side – beside	most – almost
advice – advise	soon – seen	glass – pass
once – ones	this – those	sum – seem
lice – lies	sence – intense	mouse – browse
sun – son	past – must	task – ask
see – sea	use – muse	miss – kiss

3. Прочитайте такі речення:

1. A lisping lass is good to kiss.
2. One swallow doesn't make a summer.
3. Better safe than sorry.
4. It's nice of you to say so, sir.
5. I can't accept such a poor excuse.
6. I'm absolutely certain of success.
7. Let's assume that it's so.
8. My son is still homesick for school.
9. Pete's numerous absences from school must be stopped.
10. I absolutely insist that you stay with us.
11. You mustn't upset yourself, Cecily.
12. Art's as cross as two sticks.
13. Avoidance of accidents in city streets is possible.
14. Advertisement helps to sell.
15. Let's get to brass tacks.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. A sailor went to sea to see, what he could see. And all he could see was sea, sea, sea.
2. Six slippery snails, slid slowly seawards.
3. Moses supposes his toeses are roses, but Moses supposes erroneously, for nobody's toeses are posies of roses as Moses supposes his toeses to be.
4. Seth at Sainsbury's sells thick socks.

5. Six sick hicks nick six slick bricks with picks and sticks.

6. She saw Sherif's shoes on the sofa. But was she so sure she saw Sherif's shoes on the sofa?

7. She sells sea shells on the seashore. The seashells she sells are seashells she is sure.

8. Seven slick slimey snakes slowly sliding southward.

9. Singing Sammy sung songs on sinking sand.

10. Sister Suzie sewing shirts for soldiers

Such skill as sewing shirts

Our shy young sister Suzie shows

Some soldiers send epistles

Say they'd rather sleep in thistles

Than the saucy, soft short shirts for soldiers

Sister Suzie sews.

5. Прослушайте та прочитайте діалог, звертаючи увагу на фонему /s/, та прочитайте його самостійно.

A Sweet Siamese Student

Sam: That Siamese student seems a nice sort of person.

Stan: Yes, serious, sensible – a bit insecure, perhaps. Eldest of six – rest still at school.

Sam: I see her sister sometimes. I saw her yesterday.

Stan: Soft skin, silky voice, sleepy eyes, sort of slow, sexy smile.

Sam: Sounds like Siew Sang.

Stan: Yes. That's it – Siew Sang. She's so sweet.

Sam: Waxing ecstatic, Stan? I must say, I strongly disapprove of senior staff taking fancies to innocent students. You're supposed to be embracing serious linguistic research, not soft-skinned students! Most unsuitable. And silly, when you're just starting to make a success of this place ...

Stan: For goodness' sake, Sam. Who says I'm smitten? The kid's sweet but still only 26. I shall be 60 in September!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 17. ФОНЕМА /z/

Дзвінка передньоязикова зубна щілинна (фрикативна) приголосна фонема. Під час вимови цієї фонемі кінчик язика піднятий у напрямі до альвеол, передня спинка язика утворює прохід для повітря у вигляді жолобка або круглої щілини [2;11;13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Zone, zebra, zoo, zero, zigzag, zoology, crazy, horizon, puzzle, close, these, is, has, was, does, please, busy, music, husband, reason, posses, praised, as, revise, Thursday, prize, peas, graze, zenith, zipper, zodiac, zoo, noisy, because, busy, easy, exams, please, revise, Tuesday, use, Wednesday, Zed, zeal, lazy, zip, fuzzy, rise, lose, raise, advise, ones, zap, zany, zoom, rose, bozo, result, president, hazy, uzi, zit, zing.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонемі /s/ та /z/.

a) said – zed

b) hiss – his

c) ceasing – seizing

sip – zip

lacy – lazy

graicing – grazing

sink – zinc

fence – fens

loosing – losing

seal – zeal

grace – graze

coursing – causing

Sue – zoo

hence – hens

dosing – dozing

soot – zoot

fussy – fuzzy

racer – razor

cease – seize

fancy – pansy

once – ones

since – sins

niece – knees

ice – eyes

3. Прочитайте такі речення:

1. Heads or tails?

2. It never rains but it pours.
3. His fingers are all thumbs.
4. My reasons are as follows.
5. There is no reason to suppose.
6. As sure as egg is egg.
7. Rose always ddramatises things.
8. Charles is as safe as houses.
9. Everybody's business is nobody's business.
10. These stories are as old as that hills.
11. What size shoes does Susan wear?
12. It is as plain as the nose on your face.
13. Asses as well as pitchers have ears.
14. One man's meat is another man's poison.
15. A man is judged by his foes as well as by his friends.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Moses supposes his toeses are roses, but Moses supposes erroneously. For Moses, he knowses his toeses aren't roses, as Moses supposes his toeses to be.

2. Fuzzy Wuzzy was a bear, Fuzzy Wuzzy had no hair. FuzzyWuzzy wasn't very fuzzy, was he???

3. He rouses, opens his eyes, rises and goes to Zoe.

4. On a lazy laser raiser lies a laser ray eraser.

5. No nose knows like a gnome's nose knows.

6. A zealous musician visits Museum of Music to examine an exhibit of the Beatles' possessions. If the exhibit didn't possess the Beatles' possessions, would his examinations be so pleasant?

7. The Brazilian president always uses his position to puzzle his wise opposition by refusing hesitating pauses as easy as praising phrases and surprising examples in his presentations.

8. An exacting blizzard in Wales on Tuesday caused freezing dozens thousand amazing roses. Was rising prices on roses in Wales a result of the exacting blizzard on Tuesday?

9. The season of tourism in zones of Amazon in Brazil is always closed with hazes, breezes and drizzles. Was a disaster for the season of tourism in the zones of Amazon a blizzard on Tuesday?

10. A Zulu zoologist visited Zurich zoo on Tuesday to examine dozens noisy zebras, dozens lazy lizards and dozens crazy chimpanzees from a desert on Zanzibar. Was the Zulu zoologist exhausted as a result?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /z/, та прочитайте його самостійно.

The Zoology Exam's on Thursday

Ezra: How's things days, Lizzie?

Lizzie: I'm exhausted. Revising for the zoology exam!

Ezra: You've got bags under your eyes, Lizzie. Take it easy!

Lizzie: It's all very well for you to advice, Ezra, but I'm going crazy. One of those miserable Zeno boys, two houses down, plays his transistor as if the was as far away as Mars!

Ezra: Boys will be boys. These days everyone plays transistors.

Lizzie: But he refuses to close the windows!

Ezra: Then close your ears to the noise, Lizzie. One learns to ignore these things, as if they didn't exist.

Lizzie: Please, Ezra. The exam's on Thursday.

Ezra: And today's Tuesday! That only leaves two days! You'd better get busy, Lizzie!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 18. ФОНЕМА /ʃ/

Глуха передньоязикова альвеолярно-палатальна щілинна (фрикативна) приголосна фонема. Під час вимови цієї фонемі кінчик язика та передня частина язика знаходяться біля альвеол, а середню частину язика піднято до твердого піднебіння [2;11;13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Sheep, shoe, show, shy, ship, shop, shame, shore, share, splish, splash, splosh, splush, swoosh, sure, insure, sugar, insurance, pressure, assurance, fish, wash, bush, hush, dash, wish, ocean, revolution, social, vacation, pension, Asia, musician, ancient, conscience, Patricia, tension, patience, special, expression, precious, partial, pronunciation, machine, cliché, species, schedule, fuschia, champagne, chauffeur.

2. Прочитайте подані пари слів.

a) shade – shape	b) station – nation	c) revision – ambition
shame – shell	flesh – fresh	cash – smash
she – shift	selfish – parish	mushroom – sugar
sheep – ship	punish – rubbish	pension – tension
shark – shine	commission – position	special – species
shock – shop	attention – vacation	action – direction
shout – shower	mention – prevention	social – emotional
shoe – shy	physicial – pediatrician	session – ocean

3. Прочитайте такі речення:

1. Shear your sheep in May.
2. Stop shouting and pushing, Shirley.
3. Why should she be so sure?
4. Ashley is a shy fish.
5. Why shouldn't she share with me?

6. I sure wish she were here.
7. She was shaking in her shoes.
8. All's in shipshape and Bristol fashion.
9. I wish Marcia were not so shilly-shally.
10. I shun shilling shockers.
11. Wishes don't wash dishes.
12. She made a sufficient impression on Sherry.
13. Shirl made a substancial contribution.
14. Sherlock surely furnishes a pattern for imitation.
15. Friendship in trouble – friendship sure.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. She sells shells on the seashore, the shells that she sells are seashore shells I'm sure. For if she sells seashells on the seashore, then I'm sure she sells seashore shells.

2. Shy Shelly says she shall sew sheets.

3. We surely shall see the sun shine soon

4. There was a little witch which switched from Chichester to Ipswich.

5. Shirley has just finished washing this sheet in the washing machine.

6. Sharon washed dishes in a dishwasher, next she washed shades in a washing machine. Should she wash the dishes in the dishwasher, before washing the shades in the washing machine?

7. A shifty shopkeeper shut the shop's shutters to show on a shelf shabby shammy shoes. Should the shifty shopkeeper shut the shop's shutters to show on the shelf the shabby shammy shoes?

8. A shingly shore shelves to a shelly shelf, a shelly shore shelves to a shingly shelf. If the shingly shore didn't shelve to the shelly shelf, would the shelly shore shelve to the shingly shelf?

9. A sharp sheik and a shifty shah shared the shot for a shindig in Sheraton with shrimps, sherbet and sherry. Should a shilly-shally chef of Sheraton shirk the shindig with shrimps, sherbet and sherry?

10. A shoeless shoeshine showed to a shoemaker a shabby shoebox with shoehorns, shoelaces and shoepolish. Should the shoeless shoeshine show to the shoemaker the shabby shoebox with shoehorns, shoelaces and shoepolish?

5. Прослухайте діалог, звертаючи увагу на фонему /ʃ/, та прочитайте його самостійно.

Are You Sure You Said Sheep?

Sheila: ‘Tricia, come and I’ll you my sheep.

Patricia: Your sheep? Sheila, what sheep?

Sheila: My sheep.

Patricia: Are you sure you said sheep?

Sheila: Shh, don’t shout. Of course I’m sure I said sheep. She’s here in the shed. Isn’t she sweet? She was washed up on the shore at Shale Marsh.

Patricia: What a shame! Is it unconscious?

Sheila: She’s a sheep. I shall call her Sheba. I should think she’s suffering from shock.

Patricia: Do you think she was pushed off that Persian ship? Oh Sheila, she’s shivering.

Sheila: My precious! She shall have a soft cushion and my cashmere shawl!

Patricia: She’s rather special, isn’t she? Sheila, I wish – oh, I do wish we could share her!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 19. ФОНЕМА /ʃ/

Дзвінка передньоязикова альвеолярно-палатальна щілинна (фрикативна) приголосна фонема. Під час вимови цієї фонемі кінчик язика та передня частина язика знаходяться біля альвеол, а середню частину язика піднято до твердого піднебіння [11;13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Measure, pleasure, treasure, leisure, enclosure, vision, collision, revision, precision, intrusion, profusion, exclusion, delusion, occasion, Asian, evasion, persuasion, television, decision, confusion, allusion, illusion, confusion, Parisian, invasion, mirage, massage, garage, rouge, genre, prestige, beige, camouflage, casual, usual, lingerie, demontage, fuselage, division, provision, inclusion, exclusion.

2. Прочитайте подані пари слів.

a) pleasure – treasure	b) garage – massage
measure – leisure	camouflage – prestige
decision – collision	casual – casualty
revision – precision	visual – usual
intrusion – profusion	provision – television
exclusion – delusion	age – beige
occasion – invasion	allusion – illusion
Asian – evasion	genre – Jack

3. Прочитайте такі речення:

1. Stolen pleasures are sweetest.
2. Measure for measure.
3. Eat at pleasure, drink with measure.
4. She wears Parisian rough.
5. A mirage is an illusion.
6. Your casual allusion caused confusion.
7. It's a pleasurable occasion.
8. His persuasion is unusual.
9. His pleasure and joy has no measure.
10. Your old men will dream dreams, your young men will see visions.
11. Conversation is a pleasure, but it wants leisure.
12. She watches television usually, not occasionally.
13. After much persuasion he took a decision.

14. He has an unusual vision of a point.

15. Confusion worse confounded.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. After much persuasion he took the decision to watch 'Treasure Island' on television at leisure.

2. Beige lingerie is more usual than azure bijou, azure bijou is less usual than beige lingerie. If beige lingerie wasn't more usual than azure bijou, would azure bijou be less usual than beige lingerie?

3. Visual revision of a fuselage for corrosion usually occasions garage, camouflage and demontage of the fuselage.

4. Casual clothes are provisional for leisurely trips across Asia.

5. He measured his pleasure in treasure.

6. Leisured gigolos are as usual as casual concierges, casual gigolos are as unusual as leisured concierges. If leisured gigolos were as unusual as casual concierges, would casual gigolos be as usual as leisured concierges?

7. Caucasian userers usually measure their treasure, asian userers occasionally measure their treasure. If Caucasian userers didn't usually measure their treasure, could Asian userers occasionally measure their treasure?

8. Visual revision of a fuselage for corrosion usually occasions garage, camouflage and demontage of the fuselage. Could visual revision of a fuselage for corrosion casually occasion garage, camouflage and demontage of the fuselage?

9. Liege bourgeois corteges are more luxurious than Bruges', Bruges bourgeois corteges are more prestigious than Liege's. If Liege bourgeois corteges weren't more luxurious, would Bruges bourgeois corteges be more prestigious?

10. Can you imagine an imaginary menagerie manager imagining managing an imaginary menagerie?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /з/, та прочитайте його самостійно.

The Great Decision

Jacques: I have made a great decision, Jean. I have bought a television.

Jean: You? Jacques, on how many occasions have you told me that television was an intrusion into the privacy of the house, that it destroyed the pleasures of conversation, that people no longer know how to make use of their leisure ...

Jacques: I know, I know. And it's unusual for me to suffer a revision of thought, but on this occasion ...

Jean: Where is this treasure?

Jacques: Hidden in the garage. Please make no allusion to it. I shall tell the family casually, as if there were nothing unusual in my buying a television.

Jean: After years of derision – I hope you will not be disillusioned by your television.

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 20. ФОНЕМА /h/

Глуха фарингальна щілинна приголосна фонема. Під час вимови цієї фонемі необхідно злегка відкрити рот й інтенсивно видихнути повітря безпосередньо з легень [11].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

He, harm, horse, who, huge, her, high, how, hoist, hip, hop, hoop, heap, hill, heel, hell, hall, his, Hess, hit, hate, here, hair, ham, harm, hand, head, home, house, hum, him, hen, hat, hop, whom, hut, behave, behind, somehow, house, honey, unhappy, whole, inhuman, perhaps, whooping cough, handsome, health, heavy, hide, high, history, hole, whole, hope, hundred, household, happen, haste, holiday, horrible.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи на фонему /h/.

a) hand – and

b) his – is

c) healthy – wealthy

hall – all	hold – old	heavy – navy
here – ear	hat – at	hide – ride
high – I, eye	hair – air	hate – late
hate – eight	hint – mint	him – in
heart – art	hit – meet	home – Rome
harm – arm	hen – men	hope – pope
hill – ill	hell – fell	high – my

3. Прочитайте такі речення:

1. Happy holiday!
2. House and home.
3. Heaven helps him who helps himself.
4. Come hell or high water.
5. Harry entered hat in hand.
6. Henry is hungry as a hunter.
7. Hank holds with the hare and runs with the hounds.
8. Has has hunted the whole house for his hat.
9. I hope I haven't hurt him.
10. Time hangs heavy on his hands.
11. Every man has hobby-horse.
12. He who has begun has half done.
13. Ham hunted everybody out of house and home.
14. It has hit him hard.
15. He hung his head in shame.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Mr. Hunt had a country house.
2. A hard-headed hunter hunts with a hawk, a hard-hearted hunter hunts with a hound. If the hard-headed hunter didn't hunt with a hawk, how could the hard-hearted hunter hunts with a hound?
3. A huge hat is on the hale hacker.
4. The hammerman hammers the hammer on the hard highroads.

5. In Hertford, Hereford and Hampshire, hurricanes hardly ever happen.

6. Larry Hurley, a burly squirrel hurler, hurled a furry squirrel through a curly grill.

7. Hercules, a hardy hunter, hunted a hare in the Hampshire Hills. Hit him on the head with a hard, hard hammer and he howled horribly!

8. Hulk Hawk is hulking the hawk, Hawk Hulk is hawking Hulk... Hawk hugs the hedgehog.

9. John, where Molly had had 'had', had had 'had had'. 'Had had' had had the teacher's approval.

10. A housewife who holds her house by herself, has a home help who helps her. If the housewife didn't hold her house by herself, how could she have a home help who helps her?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /h/, та прочитайте його самостійно.

Happy Honeymoon

Hazel: Hello, Hanna. Have you heard about Hilda and Harry?

Hanna: Hilda and Harry Hall? They're on their honeymoon in Honolulu.

Hazel: Yes, the Happy Holiday Hotel. But apparently they had the most hideous row.

Hanna: Hilda and her husband? Handsome Harry?

Hazer: My dear, haven't you heard? He held her by hair and hit her on the head with a hammer.

Hanna: What inhuman behaviour! I hope she's not badly hurt?

Hazel: Heavens, yes! Horridly! He hurried her to the hospital – you know how Hilda hates hospitals.

Hanna: But how did it happen?

Hazer: He says it was the heat that went to his head!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

ЩІЛИННІ СОНАНТИ

UNIT 21. ФОНЕМА /l/

Передньоязиковий альвеолярний смично-бічний сонант. Під час вимови цієї фонему необхідно міцно притиснути передню частину язика до альвеол. Потім скоротити м'язи язика, “розтягуючи” його в сторони так, щоб повітря могло вийти назовні по обидва боки язика. Якщо втягнути повітря в себе, зберігаючи таке положення органів мовлення, то можна відчувати “холодок” по обидва боки язика. Напирикінці потрібно видихнути повітря, одночасно виробляючи вібрацію голосових зв'язок. Фонема /l/ має два відтінки – світлий та темний. *Світлий* вимовляється перед голосними і сонантов /j/, *темний* – перед приголосними і в кінці слова [11].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Lead, learn, late, light, lip, left, large, low, will, shell, full, all, yell, health, wealth, filth, stealth, bill, kill, ultra, play, plan, plus, cloud, close, club, fly, flew, sleep, slip, Lucy, learning, lesson, laughter, glass, black, noble, island, land, allow, selection, William, failure, millionaire, table, ill, mull, doll, steel, still, rail, nail, smile, stool, little, simple, ball, stumble, muddle, camel, pool, pulse, parcel, useful.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонему /l/.

a) low – no	b) love – laugh	c) gold – old
light – night	life – leg	sleep – clip
let – net	look – Lord	collect – connect
Lee – knee	lots – limp	late – lake
lip – nip	lady – land	element – eleven
life – knife	love – allow	alone – along
Kelly – Kenny	last – laugh	sleep – slip
left – lent	like – listen	slope – sloppy

3. Прочитайте такі речення:

1. Let well alone.
2. Lillian left the library at eleven o'clock.
3. Will you, please, lay the table?
4. Liz complains of feeling ill.
5. Len is a likely lad.
6. Lu's absolutely lovely.
7. Larry is pulling your leg.
8. Lyle holds himself aloof.
9. It's Lola herself as large as life.
10. Lynn is blamed for the devil and all.
11. Really, all your children look alike.
12. Luke always travels by land.
13. He that lives with cripples learns to limp.
14. Please all, and you will please none.
15. Little Lizzy likes to listen to loud Luke.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Luke's duck likes lakes. Luke Luck licks lakes. Luke's duck licks lakes.

Duck takes licks in lakes Luke Luck likes.

2. A lump of red leather, a red leather lump.

3. Eleven local lads and lasses dancing round the village Maypole to a tuneful old melody.

4. On a lazy laser raiser lays a laser ray eraser.

5. The tall pole topples and falls but all the people laugh and the lads and girls are still able to smile.

6. A lass lays lacy lingerie up in lime, a laundress lays lawny lingerie up in lily, a lady-help lays linen lingerie up in lilac. What lingerie does a landlady lay up in lavender?

7. A loyal lackey in the laky livery lights lamps in a lobby later than lamps in a library. If the loyal lackey wasn't in the laky livery, would he light lamps in the lobby later than in the library?

8. A limber lady-help laid lately in a little larder lots of lard, lamb, leek, liver, leaven, lentil, lettuce, limes, lemons, loaves and lobsters. Does the lady-help like a lack of livelihood?

9. A large lorry is a lot longer than a little lorry, a little lorry is a lot lighter than a large lorry. If the large lorry wasn't longer than the little lorry, would the little lorry be lighter than the large lorry?

10. A law lecturer labours in a little lab, a letters lecturer labours in a large library. If the law lecturer doesn't labour in the little lab, would the letters lecturer labour in the large library?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /l/, та прочитайте його самостійно.

A Lovely Little Lion

Billy: I love wild life in its natural element. Look at all your lovely animals, Lucy. Lots and lots.

Lucy: Eleven, actually.

Billy: And look! Here's a lovely little lion – a real live black lion asleep on the lawn.

Lucy: That's a leopard, actually.

Billy: I don't believe it! Leopards are yellow. Look, Lucy, he's laughing! Do animals understand the English language?

Lucy: Leave him alone, Billy. He's licking his lips.

Billy: Would you like a lettuce leaf, little lion?

Lucy: Billy, be careful – Oh Lord!

Billy: Let go! Help, Lucy, he's got my leg!

Lucy: Actually, that's how I lost my left leg. You wouldn't listen, you silly fool. Well, let's limp over and look at the gorillas.

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 22. ФОНЕМА /w/

Губно-губний щілинний серединний сонант. Під час вимови цієї фонему губи випинаються вперед, як для вимови української /y/, але більш округлені. Струмінь повітря, що видихається, проходить через округлу щілину, задня частина язика піднята до м'якого піднебіння, нижня губа не торкається верхніх зубів [2;11].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

We, work, why, way, where, war, wool, walk, ward, wood, was, win, which, whale, whet, whine, whether, witch, wail, wet, wine, weather, sweet, swift, swam, swan, swore, swine, twice, twelve, twenty, twin, tweed, twist, queen, quick, quite, question, quarrel, quiet, wintry, wallet, away, always, dwindle, dwarf, Gwyneth, language, twice, twins, word, world, wine, wise, whim, wary, wiper, woe, wool, wet.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонему /w/, /v/ та /f/.

a) we – vee	b) wow – vow	c) west – vest	d) we – fee
why – vie	weaver – viva	went – vent	wore – four
while – vile	winter – Vinter	wine – vine	woe – foe
whim – vim	wiser – visor	wane – vain	wheel – feel
wiper – viper	wicker – vicar	wail – veil	way – Fay
worse – verse	word – Verde	Walt – vault	wool – fool
wary – very	reward – revert	weird – veered	worst – first
wet – vet	wheel – veal	wee – vee	wire – fire

3. Прочитайте такі речення:

1. Time works wonders.
2. We'll talk whatever the weather.
3. We see what we wish to.
4. One never knows with the weather.
5. We wondered where we were.
6. I wonder what's wrong with Wyn.
7. The sweater will wear well.
8. Wilful waste makes woeful want.
9. When will we meet?
10. Walter always knows what's what.
11. Winnie is as weak as water.
12. Watt is as swift as the wind.
13. No sweet without some sweat.
14. It was a wonder the weather was so wet.
15. One word to the wise.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Which is this switch? Which switch is which?
2. Whether it rains, whether it snows, we shall have weather whether or no.
3. Walter works at a waxworks and wax won't wash off without warm water.
4. Why do you cry, Willy? Why do you cry? Why, Willy? Why, Willy? Why, Willy? Why? Whenever we meet there's a tear in your eye. Why, Willy? Why, Willy? Why, Willy? Why?
5. Wayne went to Wales to watch walruses.
6. A washwoman warms water on Wednesdays to wash woolen wear from a wooden wardrobe. Why does the washwoman warm water on Wednesdays to wash the woolen wear from the wooden wardrobe?
7. We wear woolen wear in winter, while we wear waterproofs in wet weather. Why do we wear woolen wear in winter, while we wear waterproofs in wet weather?

8. A wide-awake warden walks weekly along the westward wall of a wax works. Why does the wide-awake warden walks weekly along the westward wall of the wax works?

9. A white wizard works wonders with a wand, while a wicked witch works wonders with words. Why does the white wizard work wonders with the wand, while the wicked witch works wonders with the words?

10. Whales want to wallow in warm waves, while walruses want to wallow in white waves. Why do the whales want to wallow in warm waves, while the walruses want to wallow in white waves?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /w/, та прочитайте його самостійно.

Rowena, are You Awake?

Edward: Rowena! Are you awake?

Rowena: What? Edward, what's wrong? What time is it?

Edward: Oh, about two o'clock.

Rowena: In the morning? Oh, go away! What are you doing?

Edward: Come to the window, Rowena. Look – the whole world's white, there's a wicked wind blowing through Orwell Wood, whispering in the willows, whipping the water into waves, while over in the West ...

Rowena: Oh, waxing poetical! You are off your head! I always knew it! Why are you wearing your wellingtons?

Edward: I want to go out and wander in the woods. Come with me, Rowena! I can't wait to go walking in that wild and wonderful weather.

Rowena: I wish you wouldn't wake me up at two in the morning to go on a wild-goose chase!

Edward: Oh, woman, woman! Stop whining! What a wet blanket you are!

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 23. ФОНЕМА /r/

Передньоязиковий заальвеолярний щілинний серединний сонант. Під час вимови цієї фонему язык, ненапружених і нерухомий, лежить внизу порожнини рота, але має вигнуту форму: задню спинку языка злегка піднято у напрямку до м'якого піднебіння, а кінчик языка піднятий і злегка закруглений назад у напрямку до твердого піднебіння, при цьому не торкається альвеол і твердого піднебіння. Губи злегка округлені. Це – нефрикативний варіант фонему /r/. Він вимовляється у початковій позиції в слові перед голосними і є плавним рухом у напрямку до наступної голосної фонему. У позиції між голосними вимова /r/ дещо інша: губи не округлені, а кінчик языка робить додатковий плавний рух вниз-вперед. У результаті цього руху кінчик языка зближується з альвеолами, через що виникає слабе тертя. Це фрикативний варіант фонему /r/. У британському варіанті англійської мови фонему /r/ не вимовляється у словах на місці написання букви “r”, а у американському варіанті – часто вимовляється, напр.: learn /lɜ: rn/, sort /sɔ: rt/ [11].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

Read, rule, right, wrong, rook, run, spring, spread, strike, straw, scream, scrub, free, friend, fry, shrill, shrewd, shrug, present, pretty, prize, problem, prool, proud, cry, crab, cream, crew, crop, cruise, upright, necessary, horse, race, mushroom, cockroach, three, through, throw, thread, right, Rob, very, sorry, quarrel, merry, forever, for, tree, try, true, trade, traffic, trolley, dream, dry, drew, drive, dress, drop.

2. Прочитайте подані пари слів, звертаючи увагу на фонему /r/.

a) rip – lip

rap, wrap – lap

right – light

raw – law

read – lead

b) cram – gram

tram – dram

creek – Greek

freak – shriek

crew – grew

c) thrift – drift

crumble – grumble

radish – rubbish

pride – bride

road – roar

wrist – list	true – through	rarely – rare
berry – belly	grove – drove	run – room
correct – collect	shrove – trove	groom – broom

3. Прочитайте такі речення:

1. Rack your brains.
2. It's rather strange, yet true.
3. The crops promise well.
4. Ron was proposed as president.
5. Rora arrived on the stroke of three.
6. Try to reduce rule to practice.
7. The river is running dry.
8. The three R's are reading, writing and arithmetic.
9. Little friends may prove great friends.
10. There is neither rhyme nor reason.
11. Rod has brains and character.
12. Ruth is hungry for flattery.
13. Rod's eyes draw straws.
14. When a friend asks, there is no tomorrow.
15. When angry – count to hundred.

4. Прочитайте скоромовки, вивчіть їх напам'ять.

1. Robert Rowley rolled a round roll round, a round roll Robert Rowley rolled round. Where rolled the round roll Robert Rowley rolled round?
2. Richard's wretched ratchet wrench.
3. Roberta ran rings around the Roman ruins.
4. The rate collector correctly collected the late rates at a great rate.
5. The great Greek grape growers grow great Greek grapes.
6. Ray raises rams on Roy's ranch, Roy raises rams on Ray's ranch.
If Ray didn't raise rams on Roy's ranch, would Roy raise rams on Ray's ranch?
7. Rose Reed replants red roses, and the red roses ramp around a rail. If Rose Reed didn't replant the red roses, would the red roses ramp around the rail?

8. A rector refreshes in a refectory, a referee refreshes in a restaurant. If the rector didn't refresh in a refectory, would the referee refresh in a restaurant?

9. A rangy ragman in a red ragged raglan ranges around a rag fair with a red reg bag. If the rangy ragman wasn't in the red regged raglan, would he range around the rag fair with the red rag bag?

10. Rita replaces radish in a refection's receipt, Ruth replaces rice in a relish's receipt. If Rita didn't replace radish in the refection's receipt, would Ruth replace rice in the relish's receipt?

5. Прослушайте діалог, звертаючи увагу на фонему /r/, та прочитайте його самостійно.

The Respective Merits of Frogs and Rabbits

Roger: My rabbit can roar like a rhinoceros.

Barry: Rubbish! Rabbits don't roar, Roger.

Roger: You're wrong, Barry. My rabbit's an Arabian rabbit. They're very rare. When he's angry he races round his rabbit run. And if he's in a real rage he rushes on to the roof and roars.

Barry: How horrid! Really, I prefer my frog. I've christened him Fred.

Roger: Freddie Frog! How ridiculous!

Barry: An abbreviation for Frederick. Well, you remember when I rescued him from the river last February? He was crying like a canary. He was drowning.

Roger: Really, Barry! Frogs don't drown.

Джерело:

Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.

UNIT 24. ФОНЕМА /j/

Середньоязиковий палатальний щілинний серединний сонант. Під час вимови цієї фонемі середня частина язика піднімається до піднебіння менше,

ніж під час вимови української фонемі /й/, внаслідок чого чується менше шуму або він практично відсутній [2;11;13].

Вправи

1. Прочитайте та затранскрибуйте такі слова.

You, your, yes, year, young, yard, suit, assume, few, new, fume, super, enthusiasm, pure, tune, cure, human, queue, tube, yesterday, yacht, university, European, beautiful, dune, musical, view, argue, onion, familiar, colonial, nephew, phobia, puce, tabular, cucumber, human, particular, purity, security, stupid, stupor, spurious, stew, refuse, beyond, yell, peculiar, senior, due, yet, companion, refuse.

2. Прочитайте подані пари слів.

a) yet – jet	b) jard – yet	c) yell – hell
use – juice	jacht – your	yank – monkey
yack – Jack	you – beauty	yelp – help
yeti – jetty	due – few	yard – yarn
yam – jam	view – value	yawn – dawn
yolk, yoke – joke	new – music	yaw – jaw
year – jeer	Tuesday – accuse	yellow – fellow
yes – Jess	tune – queue	yeast – beast

3. Прочитайте такі речення:

1. Julia's young for her years.
2. Your companion's young, but peculiar.
3. The year is young yet.
4. I'm a year Daniel's senior.
5. You won't yell, will you?
6. You'd be less than human if you refused.
7. Delia is far beyond William in Italian.
8. Spaniels are companionable, you know.
9. New Year's Day is the youngest day in the year.
10. Did you sell your old piano?

11. Credit is due to you, Celia.
12. Yes, your face is familiar.
13. Julian yearns for news.
14. The book'll be beyond you, Jolyon.
15. You are young yet, aren't you?

4. Прочитайте скороговки, вивчіть їх напам'ять.

1. US students are younger than UK junkers, UK junkers are cuter than US students. If US students weren't younger than UK junkers, could UK junkers be cuter than US students?

2. New Year's menu usually uses cukes, onion, yoghurt, Yorkshire and cucumbers. How can New Year's menu usually use cukes, onion, yoghurt, Yorkshire and cucumbers?

3. Yankee yachtsmen's yachts yaw for one yard, Yakut yachtsmen's yachts yaw for two yards. If Yankee yachtsmen's yachts didn't yaw for one yard, could Yakut yachtsmen's yachts yaw for two yards?

4. Uniformed yardmen yap with uniformed yardmasters, uniformed yardmasters yap with uniformed yardmen. If uniformed yardmen didn't yap with uniformed yardmasters, could uniformed yardmasters yap with uniformed yardmen?

5. Yesterday a new newsagent introduced a newspaper that continues to interview young popular musicians. Why the new newsagent introduced the newspaper that continues to interview young popular musicians?

6. Stupid superstition!

7. You know New York. You need New York. You know you need unique New York.

8. Yellow butter, purple jelly, red jam, black bread. Spread it thick, say it quick! Yellow butter, purple jelly, red jam, black bread. Spread it thicker, say it quicker! Yellow butter, purple jelly, red jam, black bread. Don't eat with your mouth full!

9. Yally Bally had a jolly golliwog. Feeling folly, Yally Bally Bought his jolly golli' a dollie made of holly! The golli', feeling jolly, named the holly dollie, Polly. So Yally Bally's jolly golli's holly dollie Polly's also jolly!

10. Yellow leather, yellow feather, yellow lemon.

Прослушайте та прочитайте поезію, звертаючи увагу на фонему /j/, вивчіть її напам'ять, зробіть художній переклад.

Archibald Macleish

The Farm

Why do you listen, trees?

Why do you wait?

Why do you fumble at the breeze –

Gesticulate.

With hopeless fluttering hands –

Stare down the vanished road beyond the gate

That now no longer stands?

Why do you wait –

Trees –

Why do you listen, trees?

Джерело:

Лебединская Б.Я. Практикум по английскому языку : английское произношение / Б.Я. Лебединская. – М. : Астрель, 2005. – 176 с.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Англійська мова. Фонетика : метод. рек. та практикум для самостійної роботи з дисципліни “Іноземна мова” для студ. I курсу мед. і фармац. ф-тів. Ч. 1. Голосні фонemi / уклад. А.К. Куліченко. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. – 90 с.
2. Братусь Б.В. Пособие по фонетике для иностранных студентов-филологов : учеб. пособие / Б.В. Братусь, Л.А. Вербицкая. – М. : Рус. яз., 1983. – 118 с.
3. Куліченко А.К. Навчання фонетики англійської мови на першому курсі медичного університету / А.К. Куліченко // Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: зб. наук. пр. – № 2 (14). – Рівне : РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем’янчука, 2015. – С. 166–172.
4. Практика английской устной речи на начальном этапе обучения : учеб. пособие для слушателей курсов иностр. яз. / И.И. Панова, Л.П. Христорождественская, Ю.М. Ревтович и др. – Мн. : Вышэйш. шк., 1984. – 271 с.

Додаткова:

1. Барабанова Г.В. Когнитивно-коммуникативные аспекты обучения профессионально-ориентированному чтению в неязыковом вузе / Г.В. Барабанова. – Симферополь : Таврия, 2003. – 256 с.
2. Бовіна Г.І. Практикум з англійської мови : посібник з практики усного та писемного мовлення (англійською мовою) для студентів I курсу немовних ВНЗ. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 528 с.
3. Боднар С.С. Учебное пособие по практической фонетике английского языка “English Sounds and Intonation” для студентов младших курсов гуманитарных факультетов. Часть I. / С.С. Боднар, Г.С. Яценко. – Казань, 2013. – 88 с.
4. Борисова Л.В. Теоретическая фонетика английского языка : учеб. пособие / Л.В. Борисова, А.А. Метлюк. – Мн. : Вышэйшая школа, 1980. – 144 с.

5. Карневская Е.Б. Практическая фонетика английского языка / Е.Б. Карневская, Л.Д. Раковская, Е.А. Мисуно. – Мн. : Выш. Шк., 1990. – 279 с.
6. Колыхалова О.А. Учитесь говорить по-английски : фонетический практикум / О.А. Колыхалова, К.С. Махмурян. – М. : Владос, 2004. – 232 с.
7. Лебединская Б.Я. Практикум по английскому языку : английское произношение / Б.Я. Лебединская. – М. : Астрель, 2005. – 176 с.
8. Лукина Н.Д. Фонетический вводно-коррективный курс английского языка / Н.Д. Лукина. – М. : Высшая школа, 1985. – 315 с.
9. Манси Е.А. English Phonetics : Практический курс по фонетике английского языка для студентов I–II курсов факультетов иностранных языков / Е.А. Манси. – К. : Инкос, 2005. – 207 с.
10. Соколова М.А. Практическая фонетика английского языка / М.А. Соколова. – М. : Владос, 2004. – 384 с.
11. Овчинникова Н.Н. Практикум по фонетике английского языка. Часть 1. Сегментная фонетика (учебное пособие) [Электронный ресурс] / Н.Н. Овчинникова, О. М. Ладыга ; УО “ГрГУ им. Я. Купалы”. – Гродно, 2013. – 1 электр. компакт диск (CD-R). – Рус. – Англ. – Деп. в ГУ “БелИСА” 20.02.2013 г., № Д20137.
12. Омеляненко В.И. Английский язык / В.И. Омеляненко. – М. : Эксмо-Пресс, 2017. – 370 с.
13. Практический курс английского языка. 1 курс : учеб. для студентов вузов / [В.Д. Аракин и др.] ; под ред. В.Д. Аракина. – 6 е изд., доп. и испр. – М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2012. – 536 с.
14. Рекомендації щодо транслітерування літерами української абетки власних назв, поданих англійською, французькою, німецькою та італійською мовами // Інтелектуальна власність, УІПВ. – 2001. – № 5/6. – С. 63–92.
15. Arnold G.F. English pronunciation Practice G.F. Arnold, A.C. Gimson. – Hong Kong : Nelson, 1973. – 79 p.

16. Hancock M. English Pronunciation in Use / M. Hancock. – Cambridge : Cambridge University Press, 2003. – 499 p.
17. Ponsonby M. How Now, Brown Cow? : a Course in the Pronunciation of English with Exercises and Dialogues / M. Ponsonby. – NY : Prentice-Hall International, 1998. – 133 p.
18. Selesnev V. Pronunciation Training for Advanced Learners / V. Selesnev. – M. : Mezhdunarodniye Otnosheniya Publishers, 1999. – 182 p.

Інформаційні ресурси

Онлайн курси англійської мови:

1. BBC Learning English : Website with Language Courses / BBC. – URL : www.bbc.co.uk/learningenglish.
2. Bell English : Website with Language Courses / Bell English. – URL : www.bellenglish.com.
3. English Language Club : Website with a Language Course / English Language Club. – URL : www.EnglishLanguageClub.co.uk.
4. English Space : Free English Language Course / ORT International Ltd. – URL : www.englishspace.ort.org.
5. English Page : Website with a Language Course / Englishpage.com. – URL : www.englishpage.com.
6. Free-english.com : Website with Language Courses and Tests / Free-english.com. – URL : www.free-english.com.
7. Lingualeo Blog : Website with Language Courses / Lingualeo. – URL : <https://corp.lingualeo.com>.
8. SMRT English : Website with Language Courses / SMRT English. – URL : <http://smrtenglish.com/smrt>.

Словники:

1. Merriam-Webster : Website with Dictionaries / Merriam-Webster, Incorporated. – URL : www.m-w.com.
2. Multitran : Digital Dictionary / Andrei Pominov. – URL : www.multitran.com.
3. YourDictionary : Comprehensive Reference Site with Synonyms, Sentence Examples, Quotes, Biographies and Collection of Grammar-Related Articles and Education Resources / LoveToKnow, Corp. – URL : www.yourdictionary.com.

Скоромовки:

1. Audio-class.ru : Веб-сайт для самостоятельного изучения английского языка / Audio-class.ru. – URL : <https://audio-class.ru/tongue-twisters.php>.
2. Идеи для уроков английского языка : Веб-сайт для самостоятельного изучения английского языка / Идеи для уроков английского языка. – URL : <http://ideas4el.ru/skorogovorki>.
3. Курсы английского языка “Шестое чувство” : Веб-сайт для самостоятельного изучения английского языка / Курсы английского языка “Шестое чувство”. – URL : http://www.sixthsense.ru/tongue_twisters.

ДОДАТКИ

Додаток 1

ОСНОВНІ ПРАВИЛА ЧИТАННЯ ГОЛОСНИХ

А а	Наголошений склад		
	у відкритому складі	/eɪ/	take, place, name, cake, state
	у закритому складі	/æ/	map, sat, stand, happy, apple
	перед г	/ɑ:/	car, art, dark, farm, party
	перед re	/εə/	care, bare, share, prepare
	Ненаголошений склад	/ə/	ago, about, legal, formal
	<i>Літеросполуки</i>		
	ai, ay	/eɪ/	main, chain, day, way, play
	aw, au	/ɔ:/	saw, law, autumn, cause
	ar після w	/ɔ:/	war, warm, warn
	ar після qu	/ɔ:/	quarter, quarrel
	an + пригол.	/ɑ:/	answer, dance, chance
	a + ss, st, sk	/ɑ:/	class, last, ask, task
Е е	a + ft, th	/ɑ:/	after, craft, bath, rather
	w (h) + a	/ɒ/	watch, wash, was, what, want
	Наголошений склад		
	у відкритому складі	/i:/	be, he, me, see, meter, Peter
	у закритому складі	/e/	best, next, left, smell
	перед r	/ɜ:/	her, term, verse
	перед re	/Iə/	here, mere, severe
	Ненаголошений склад	/ɪ/	begin, return, because, between
		/ə/	mother, father, corner, over
	<i>Літеросполуки</i>		
	ee, ea	/i:/	green, seem, sea, clean

	ea + d Винятки: ei + gh ew ey ee, ea + г ear + пригол.	/e/ /ei/ /ju:/, /u:/ /eɪ/ /ɪə/ /ɜ:/	bread, head, already read /rɪd/, lead /li:d/ eight, weigh few, new, grew, blew grey, obey deer, dear, hear, appear learn, earth, early
I i	Наголошений склад у відкритому складі Винятки: у закритому складі перед г перед re Ненаголошений склад <i>Літеросполуки</i> <i>i+ ld, nd</i> Винятки: i + gh	/aɪ/ /ɪ/ /ɜ:/ /aɪə/ /ɪ/ /aɪ/ /aɪ/	life, five, fine, tie, time live /lɪv/, give /gɪv/ sit, lift, pick, little bird, girl, first, circle fire, tired, admire origin, engine child, find, kind, mind children /ˈtʃɪldrən/, window /ˈwɪndəʊ/ right, light, night, high
	Наголошений склад у відкритому складі у закритому складі перед r перед re Ненаголошений склад суфікси ous суфікси or	/əʊ/ /ɒ/ /ɔ:/ /ɔ:/ /əʊ/ /əs/ /ə/	close, note, rose, home stop, long, song, copper form, born, fork, border store, before, restore photo, motto, Negro famous, various, numerous doctor, tractor, conductor

O	<i>Літеросполуки</i>		
0	oa	/əʊ/	coat, boat, road, roast
	oi, oy	/ɔɪ/	oil, noise, boy, enjoy
	oo + k	/ʊ/	look, book, took
	oo + l, m, n, d, t	/u:/	cool, room, soon, food, root
	oo + r	/ɔ:/	door, floor
	ou + gh	/ɔ:/	bought, thought, brought
	o + l + пригол.	/əʊ/	old, cold, told, hold
	ow + пригол.	/aʊ/	town, brown, crowd, down
	ow (наприкінці)	/ɜʊ/	know, grow, low, slow, show <i>but:</i> now /aʊ/
	or після w	/ɜ:/	work, word, world, worse
U	Наголошений склад		
	у відкритому складі	/ju:/	tube, tune, useful
	у відкритому складі	/u:/	blue, true, June
u	у закритому складі	/ʌ/	cut, but, hurry, hunter
	перед r + пригол	/ɜ:/	turn, burn, curly, hurt
	перед r + голосн.	/jʊə/, /və/	pure, during, sure
	Ненаголошений склад	/ə/	upon, success, difficult
Y	Наголошений склад		
	у відкритому складі	/aɪ/	my, try, type, cycle
	у закритому складі	/ɪ/	symbol, system
y	перед r	/aɪə/	tyre
	перед голосн.	/j/	year, you, young, yet
	Ненаголошений склад	/ɪ/	any, many, very, only

Джерело:

Колыхалова О.А. Учись говорити по-английски : фонетический практикум /
О.А. Колыхалова, К.С. Махмұрян. – М. : Владос, 2004. – 232 с.

ПРАВИЛА ЧИТАННЯ (ТРАНСКРИБУВАННЯ) ГОЛОСНИХ ТА ПРИГОЛОСНИХ

2.1 Основні правила транскрибування (читання) англійського тексту

№ з/п	Англійська графіка	Звук	Українська графіка	Приклади		
				Текст	Транскрипція	Транслітерація
1	a	/eɪ/ ¹	ей	state	/steɪt/	стейт
		/æ/ ²	е	stand	/stænd/	стенд
		/ɛə/ ³	ер	care	/kɛə/	кер
		/ɑː/ ⁴	а	park	/pɑːk/	парк
		/ə/ ⁵	а	aroma	/ə'roumə/	ароума
2	b	/b/	б	boots	/buːts/	бутс
3	c	/s/ ⁶	с	central	/'sentrəl/	сентрал
		/k/ ⁷	к	cannery	/'kænəri/	кєнері
4	ch	/tʃ/	ч	check	/tʃek/	чек
5	ck	/k/	к	deck	/dek/	дек
6	d	/d/	д	door	/dɔː/	дор
7	e	/iː/ ¹	і	veto	/'viːtov/	вітоу
		/e/ ²	е	pen	/pen/	пен
		/ɪə/ ³	ір	bere	/'bɪə/	бір

¹ У відкритому складі² У закритому складі³ У складі типу “голосн. + re”⁴ У складі типу “голосн. + r”⁵ У ненаголошеній позиції⁶ Перед e, i, y⁷ В інших випадках

№ з/п	Англійська графіка	Звук	Українська графіка	Приклади		
				Текст	Транскрипція	Транслітерація
		/ə:/ ⁴	ер	university	/ˌjuːnɪˈvɜːsɪti/	юнівєрситі
		/ɪ/ ⁵	е	electric	/ɪˈlektɹɪk/	елєктрик
8	ee	/i:/	і	meet	/mi:t/	міт
9	ew	/ju:/	ю	new	/nju:/	нью
10	f	/f/	ф	formation	/fɔːˈmeɪʃən/	формейшон
11	g	/dʒ/ ⁶	дж	gem	/dʒem/	жем
		/g/ ⁷	г	group	/gru:p/	груп
12	h	/h/	г	herbicide	/həˈbɪsaɪd/	гербісайд
13	i	/aɪ/ ¹	ай	file	/faɪl/	файл
		/ɪ/ ²	і	filter	/ˈfɪltə/	філтер
		/aɪə/ ³	айр	fire	/ˈfaɪə/	файр
		/ə:/ ⁴	ер	birth	/bɜːθ/	берт
14	j	/dʒ/	дж	job	/dʒɔb/	джоб
15	k	/k/	к	king	/kɪŋ/	кінг
16	l	/l/	л	lime	/laɪm/	лайм
17	m	/m/	м	machine	/məˈʃiːn/	машін
18	n	/n/	н	new	/nju:/	нью
19	o	/oʊ/ ⁸	оу	stone	/ˈstoun/	стоун
		/ɔ/ ⁹	о	fox	/fɒks/	фокс
		/ɔː/ ¹⁰	ор	more	/mɔː/	мор
		/ə:/ ¹¹	ор	work	/wɜːk/	ворк
		/ə/ ¹²	о	technology	/tekˈnɒlədʒi/	текнóлоджі

⁸ У відкритому складі

⁹ У закритому складі

¹⁰ У складі типу “голосн. + re”

¹¹ У складі типу “голосн. + r”

¹² У ненаголошеній позиції

№ з/п	Англійська графіка	Звук	Українська графіка	Приклади		
				Текст	Транскрипція	Транслітерація
		/ʌ/ ¹³	о	company	/'kʌmpəni/	кóмпані
20	oi	/ɔɪ/	ой	noise	/'nɔɪz/	нойз
21	ou	/ɔɪ/	ой	boy	/bɔɪ/	бой
22	p	/p/	п	plotter	/'plɒtə/	плóтер
23	ph	/f/	ф	factory	/'fæktəri/	фéкторі
24	qu	/kw/	кв	quick	/kwɪk/	квік
25	r	/r/	р	reck	/rek/	рек
26	s	/z/ ¹⁴	з	closed	/clɒʊzd/	клоузд
		/s/ ¹⁵	с	service	/'sɜ:vɪs/	сérвіс
27	sh	/ʃ/	ш	shell	/ʃel/	шел
28	t	/t/	т	tab	/tæb/	теб
29	tch	/tʃ/	ч	match	/mætʃ/	меч
30	th	/ð/	з	this	/ðɪs/	зис
		/θ/	т	three	/θri:/	трі
31	tion	/ʃən/	шон	nation	/neɪʃən/	нейшон
				national	/'næʃənəl/	нéшонал
32	u	/ju:/ ¹⁶	ю	tube	/tju:b/	тьюб
		/ʌ/ ¹⁷	а	mud	/mʌd/	мад
		/juə/ 18	юр	pure	/pjuə/	п'юр
		/ə:/ ¹⁹	ур	turn	/tə:n/	турн

¹³ Перед *m,n,th,v*

¹⁴ Між голосними

¹⁵ В інших випадках

¹⁶ У відкритому складі

¹⁷ У закритому складі

¹⁸ У складі типу “голосн. + re”

¹⁹ У складі типу “голосн. + r”

№ з/п	Англійська графіка	Звук	Українська графіка	Приклади		
				Текст	Транскрипція	Транслітерація
		/ə/ ²⁰	у	industry	/'ɪndəstri/	індустрі
33	v	/v/	в	service	/'sə:vɪs/	сервіс
34	w	/w/	в	welding	/'weldɪŋ/	вельдінг
35	x	/gz/ ²¹	гз	example	/ɪg'zɑ:mpl/	егзámпл
		/ks/ ²²	кс	box	/bɒks/	бокс
36	y	/aɪ/ ¹	ай	shy	/ʃaɪ/	шай
		/ɪ/ ²	і	myth	/mɪθ/	міт
		/j/ ²³	й	yard	/jɑ:d/	ярд
		/ə:/ ⁴	ер	Myrtle	/mə:tl/	Мертл
37	z	/z/	з	zone	/zəʊn/	зоун

²⁰ У ненаголошеній позиції

²¹ Між голосними

²² В інших випадках

²³ Перед голосними

2.1.1 Типові фонетико-орфографічні відповідності англійської мови

2.1.1.1 Одна літера чи літеросполука означає фонему чи кілька фонем (від літери до фонему)

a

/eɪ/	/æ/	/ɑː/	/ɔː/	/ɒ/	/ə/	/ɪ/
lake	bag	class	chalk	wash	about	village
make	cat	fast	salt	watch	around	climate
same	tram	task	fall	what	aroma	cottage
navy	stand	grasp	warm	want	mural	comrade

e

/iː/	/ɪ/	/əː/	/e/	/ɪə/	/ɛə/	/ɑː/	/ə/
he	before	her	end	here	there	clerk	former
legion	picket	were	collect	mere	where	sergeant	looker
scheme	exactly	serve	ten	severe	erelong		torment
torpedo	college	confer	lemon				trailer

i

/aɪ/	/ɪ/	/iː/	/əː/
pine	is	mach	bird
kind	lip	ravine	fir
sign	pick	mascu	firm
right	think	ski	skirt

o

/oʊ/	/ɒ/	/ɔː/	/ʌ/	/uː/	/ə/
role	got	for	come	do	minor
roll	frog	more	son	move	monit
note	not	storm	ton	who	visitor
colt	fox	sport	above	movie	traitor
toe			money		

u

/ʌ/	/u/	/u:/	/ju:/	/ju/	/ə:/	/ɪ/	/e/
club	put	brutal	unite	bureau	bur	minute	bury
brush	full	ruler	unity	bureaucra	burden	minutely	burier
public	bullet	true	due	burette	burglar	busy	burial
plum	pudding	truth	tune		burner	business	

y

/aɪ/	/ɪ/	/j/
by	syntax	yes
fly	hobby	year
my	shaky	yawn
style	story	beyond

ea

/e/	/ɛə/	/i:/	/ə:/	/ɑ:/	/eɪ/	/ɪə/	/i:ei/, /i:æ/	/ə/
head	bear	clean	heard	heart	break	real	create	sergeant
sweat	pear	meat	early	heartily	great	fear	creation	
ready	tear	peace	learn	heartly	steak	clear	reactor	
heavy		season	earn	hearth		near	reaction	

ou

/au/	/auə/	/u/	/u:/	/ɔ:/	/ʌ/	/uə/	/ov/	/ə/
about	hour	could	group	four	cousin	tour	boulder	moustache
count	our	should	route	course	couple	tourer	shoulder	
doubt	sour	would	soup	source	country	tourist	mould	
house		courier	boulevard	mourn	trouble	tournam		
				thought	enough			

ie

/aɪ/	/i:/	/e/	/ɪə/	/ɪ/	/i:ə/
lie pie tie	piece liege field	friend friendly friendship	pier pierce fierce	bodies babies ladies	skier

oo

/u/	/u:/	/uə/	/ɔ:/	/ʌ/
look hook wood wool	mood roost soon spool	moor poor	door floor	flood blood

ow

/aʊ/	/oʊ/
brown cow down owl	yellow window owe snow

au

/ɔ:/	/ɔ/	/ɑ:/	/eɪ/
auto cause laundry daughter	laurel sausage	aunt draught laugh	gauge

ei

/eɪ/	/i:/	/aɪ/	/e/
eight neighbour feign seiner	ceiling seizure receive conceive	height heighten leitmotiv	leisure leisured

ey

/ɪ/	/eɪ/
alley	grey
donkey	hey
hockey	they
money	trey

ure

/ə/	/uə/	/juə/
measure	sure	brochure
treasure	surely	aperture
future	insure	
figure	embouchure	

2.1.1.2 Одна фонема має кілька способів подавання літерами (від фонему до літери)

/e/

e	ea	ie	u	ei
bell	head	friend	bury	leisure
press	sweat	friendship	burial	leisured
end	ready	friendly	burier	leisurely
lemon	measure			

/u:/

u	oo	o	ou	ew
true	moon	do	group	crew
rule	root	to	soup	drew
lubricate	tool	who	rouble	threw
truth	groove	move	route	strew
solution	pool		coupon	

/u/

u	oo	ou
full	book	courier
pull	look	should
put	good	could
push	soot	would
sugar		

/ju:/

u	eu	eau	ew	you
union	deuce	beauty	dew	you
due	feud	beautiful	few	youth
pupil	feudal		mew	youthful
Ukraine			view	
super			pew	

/ɑ:/

a+r	a+ss	a+st	a+sk	a+sp	a+lf	a+lm	a+ft	a+th, a+t	a+nt, a+nce, a+nch	au	e+r, ea+r
arm	class	cast	ask	clasp	calf	alms	draft	bath	chant	aunt	clerk
bar	grass	fast	bask	gasp	half	calm	craft	lath	plant	auntie	Derby
cart	pass	last	flask	grasp	behalf	palm	raft	path	France	laugh	sergeant
park		past	task			balm	after	tomat	dance	draug	heart
									ranch		hearth

/ə/

a, a+r	o, o+r	e, e+r	u	ou+r	ou+s	u+re	re
about	today	agent	argus	arbour	vigorous	figure	litre
aroma	kingdom	patent	August	ardour	cirrous	culture	metre
agenda	seldom	laurel	asylum	armour	clamoro	future	theatre
collar	minor	worker	chorus	labour		treasure	fibre
solar	victor	bigger	ketchup	neighbour			
polar	ivory	apery		savoury			

/i:/

e	ee	ea	ie	ei	ey	ay	eo	i
he	meet	eagle	brief	ceiling	key	quay	people	machine
me	greet	meat	lief	conceiv	keyboar	quayage		ravine
we	see	leaf	chief	perceive	keyman			routine
veto	sleep	peace	piece	receive				ski
	free	season	field	seizure				

/ɪ/

i	y	e	ey	a	u
pit	daily	alphabet	alley	climate	minute
sit	many	remain	donkey	cottage	minutely
tin	pygmy	pretty	hockey	village	busy
finish	crystal	become	money	comrade	business

/ɔ:/

o+r	a+ll	oo+r	a+lt, a+lk	au	ou+r	augh	ough	aw	(w)a+r, (qu)a+r
fort	all	door	salt	Paul	court	aught	bought	claw	war
force	ball	floor	smalt	auto	course	caught	fought	draw	warm
sport	call		talk	fault	source	daught	nought	paw	dwarf
horse	tail		walk	laundry	mourn	taught	thought	straw	quarter

before	small		chalk					awful	
--------	-------	--	-------	--	--	--	--	-------	--

/ɒ/

/ə:/

0	au	(wh)a, (w)a	qu+a
lot	sausage	what	quadrate
hot	laurel	wash	quality
spot	because	watch	quantity
stop		was	quarrel

i+r	e+r	ea+r	u+r	ou+r
bird	berth	earn	burn	journal
girl	her	learn	fur	journey
shirt	expert	heard	excursion	
affirm	confer	early	murder	

/ʌ/

/eɪ/

u	o	ou	oo
cup	come	couple	blood
duck	dove	country	flood
hut	ton	courage	
sun	son	trouble	
must	mother	rough	

a	ai .	ay	ey	ei, ei+g(h)	ea
came	drain	day	grey	eight	break
plane	mail	hay	they	seiner	great
make	raid	may	hey	neighbour	steak
lady	pain	tray	trey	reign	
tale	tail			feign	

/aɪ/

i	y	i+gh	i+gn	i+ld	i+nd	ei	uy
fine	by	night	align	child	blind	height	buy
pipe	type	light	sign	mild	find	heighten	buyer
sniper	analyse	sight	design	wild	kind	leitmotiv	guy
writer	cycle	delight	benign		mind		

/aʊ/

ou	ow
about	cow
house	now
around	down
found	how

/ɔɪ/

oi	oy
oil	boy
point	toy
soil	royal
toil	joy
	annoy

/ɪə/

e+r(e)	ea, ea+r	ee+r
here	really	deer
mere	theatre	beer
severe	ear	leer
period	hear	peer
series	dear	

/oʊ/

o	oa	ow	o+ld, o+lt ou+ld	o+ll
go	boat	blow	colt	roll
toe	coal	know	cold	boll
phone	moan	row	boulder	poll
stone	road	slow	shoulder	toll

/ɛə/

a+re	e+re	ea+r	ai+r
care	there	tear	air
dare	where	bear	fair
fare		pear	pair
stare			chair

/uə/

oo+r	ou+r	u+re
poor	tour	sure
moor	tourer	surely
	tourist	surety
	tournam	

/aɪə/

i+re	y+re	io
fire	tyre	lion
tire	byre	violin
mire	lyre	pioneer
spire		

/f/

f	ph	gh
fact	photogra	laugh
fleet	physic	enough
craft	philosoph	rough
figure	phonetics	tough

/k/

k	c	ck	ch
keep	club	dock	character
kind	cab	lock	chemistry
look	currant	duck	school
take	doctor	luck	anchor

/ʃ/

sh	s	ch	c	ss+ion, t+ion,
English	Asia	machine	social	commission
shift	sugar	chassis	special	emotion
bishop	sure	parachute	artificial	addition
shrub	assure	chauvinism	delicious	differential

Джерело:

Рекомендації щодо транслітерування літерами української абетки власних назв, поданих англійською, французькою, німецькою та італійською мовами // Інтелектуальна власність, УІПВ. – 2001. – № 5/6. – С. 63–92.